

contēne/sic eris amic⁹ dei. Ille ei nullū hor-
mit. nullū p̄tēsit. sed amic⁹ idē est velle et
nolle. vel si q̄ faciliter ifrigidamur idigem⁹
accēsione charitatis. Fervore p̄ gemitū orō
nis. Igne pacis xp̄i p̄ passionē xp̄i. et p̄ desi-
deria adherendi vt sup̄. Quādo te diligā tē.
¶ Labore. optet te apponere labore. Et me-
rito. om̄ib⁹ i factis grauis ē inceptio prima.
postea tū alleniā onus. Uides q̄ntos labo-
res sustinēt agricole p̄ fructu terre. mercato-
res p̄ trāseūt mare/multis se ingeunt picul⁹.
milites vulnera belli sustinēt p̄ trāsitorib⁹. et
tu sine labore esse nō debes. ¶ Moderatōne
operz p̄ discretōz. Ne q̄d nimis. ne nimis vo-
lēs eradere vas ip̄m frangāt. Tene mediū.
nō sis nimis remissus nec nimis inq̄et⁹. ver-
sus. Q̄mibus adde modū. modus ē pulc̄r
rima virt⁹. ¶ Naturali om̄ittiōe. Attēde q̄d
nature tue p̄gruat. Quib⁹ dā em̄ p̄dest mul-
tū insistere ōzoni. quib⁹ dā meditari. Alij fa-
cilius trabunt iudicio rōnis. alij cōpassiōe.
alij bñficiōz p̄sideratōne. alij sunt v̄tiliores
ad vitā actuā. alij ad p̄teplatiā. Sic deci-
bo et potu debes naturā tue p̄plexiōis atten-
dere. et de v̄troq̄s moderate sumere. vni em̄ ē
mediū qđ alteri nō sufficit. s; attēde ne cor ḡ
ueē crapula. ¶ Q̄dine vt incipias a via pur-
gatiā. vt p̄ius ablularis mūderis anteq̄s p̄
vīā vñitiā te dilecto hñgas. Nō em̄ decet
lutoſum et lōrdidū anteq̄s lotus sit ad oscu-
lū regis prumpe. Nō eas p̄mo i tecto q̄nq̄s
discas ire i terra. ¶ Prompetitudine. vt in vi-
ta tua habeas reſectiōz i ſomno tē. vt sp̄. pm̄
ptus ſis ad eleuādū cor tuū. et verificet in te
illud. Sursū corda habem⁹ ad dñm. vt. pm̄
te dicere possis. De⁹ de⁹ me⁹ ad te d̄ luce vi-
gi lo. Siſ iḡit discret⁹ vigilādō et p̄mpt⁹ et sp̄
bone volūtatis. ¶ Quiete. vt q̄cqd distracti-
onē tibi ingerit fugias i pace i idīpm requie-
scēs. n̄li ex officio aut obediētia aut obliga-
tione tenearis insistere occupatiōi. Fuge tū
iudicia et ſuſpīōes. q̄r multū inquietat cor.
Et si crūpūt cogitatiōes ſuſpicādī. relique
eas nō determinādo ſentētiam. ſed dic. Qui
nos iudicat dñs est. Dubia interpretare i me-
liorē p̄tē. et li alter ceciderit. p̄patere ei et dic.
Si hec ſeptatiō me inueniſſet forte p̄fundī
nus me deieciſſet. ¶ Recollectōe. ſepe te recol-
lige ab im̄is ad ſumma. a tēpaliib⁹ ad eterna.
ab exteriorib⁹ ad intima. a vanis ad duratu-
ra. Holi videre vanitates. noli audire fabu-
las. dic. Uidi cūcta q̄ erāt ſub ſole et ecce vñi-
uersa vanitas. ſol⁹ dilect⁹ me⁹ bonus. ſolus

amabilis. cādīd⁹ et rubicūd⁹ mihi ſufficiētis
ſum⁹. Sic em̄ facit puer q̄ non vult aliquid re-
putari. aut melior eſſe p̄ ſuo. ¶ Heruitio ſā-
ctor⁹. habeas aliq̄s ſpāles ſanctos quib⁹ q̄/
tidiana impēdas ſeruūtia. et ſemp aſtēt i con-
ſpectu dei. p̄ te intercedēdo. vt beata vñginez.
angelū tuū. apollo. martyre. virginez. aut
p̄fessorē. aut plures q̄ orent pro te. ¶ Totali
ſubiectōe. vt totū te ſubijcas voluntati dei
vt dicas ei. Pie ieuſu ſi cū ſcis et viſ/ ita me-
cū age. Et ſi gratiā meditatōis tibi dederit/
cū timore rufiſcipe. ſi nō dederit/cū pacientia
ſustine. Quicqd tecū egerit/ ſis p̄tentus ſine
murmuratōe. ita eſto quāl vñus ſpūs cum
eo/ vt nihil te putes ſcire n̄li Jēſum xp̄m et
hunc crucifixū. ¶ Ulteriori tendētia p̄ q̄nie
te p̄templatiōis. Si em̄ religiosus es (vt di-
cit cācellarius parliſis) teneris tēdere ad q̄
etem p̄templationis. etiā ſi vīc i fine vīte tue
p̄rehenderes. quia hoc erigit ſtat⁹ tu⁹. Ad
militē ſpectat milieros defendere. ad rusticū
laborare. ad religiosuz p̄templationi iſiſte-
re tē. Un̄ dicit Bonauſi. vbi dimitt⁹ vna
die. ibi altera iſiſce. vt facias ſicut volēs aſce-
dere mōtē altū. cū quiescere vult. nō ſp̄ reuer-
titur ad pristinū locum. ſed in eodem loco ſe-
det et quiescit. et ibidem incipit post quiezez.
Hos aut̄ ideo nō p̄ficiunt in cōtemplatio-
ne. q̄r quod hodie cū difficultatez gratia dei
acquirimus. cras ingerēdo nos leuitatibus
aut fabulis aut voluptatib⁹ p̄dimus. et ſic
de aſcenſu monris ad vallez. plabimur. et nō
continuam⁹. ¶ Xpo/ vt nihil p̄ponas ei. ip̄m
depēcans vt ſit adiutor tuus. protector. direc-
tor et finis Amen.

¶ Explicit tractat⁹ de eleuātōe mētis i dñi/
qui et alphabetū diuini amoris iſcribit.

Incipit Doctrinalis

expositio mḡri Johis Berson cācellarii pa-
rifien. ſup ſeptē psalmos penitentiales.

Era penitētia. ¶ Prefatio 2
velut ſcala quedaz ē qua hō
petōr/ qui (fm euangelicam
parabolā) deſcedit de hie-
ſalē in hiericho/nursuz i hie-
rusalē(hoc eſt ad pacis vñi-
onē) ascēdit. ¶ Hui⁹ vo ſcale ſeptē ſunt gra-
dus. quib⁹ corrīdēt psalmi ſeptē/ qui dicūt
penitētiales. ¶ Prūnus itaq̄ gradus eſt ti-
mor pene/a q̄ p̄m⁹ palmus incipit. Dñe ne
i furore tuo arguas me/neq̄ i ira tua corri-
pias me. ¶ Scds ē dolor culpe. Hic eſq̄ i ſe-

Expositio super septem

cūdo p̄s. optādo dicit. Beati q̄r remisſe sūt iniqtas / et quorū tecra sūt p̄ctā. Et hūc pecatorū confessio ipsoꝝ remissio sequit̄. Delicētū meū inq̄t cognitū tibi feci / et iniusticam meā a te nō abscođi. Et itey. Dixi p̄fitebor aduersū me iniusticiā meā dño / tu remisisti īmpteratē p̄cti mei. ¶ Terci⁹ grad⁹ ē spes ve nie. hāc timor p̄cedit. q̄ rursus in tercio psalmo clamat Dñe ne ī furore tuo arguas me/ neq̄s ī ira tua corripias me. Et hunc dolor comitā. Efflīct⁹ sum / et humiliat⁹ sū nimis/ rugiebā a gemitu cordis mei. Post hec vero sequit̄ spes. Qm̄ i te dñe spaui / tu eraudies me dñe de⁹ meus. Quart⁹ ē amor mūdicie. hāc non hois iusticia / sed dei misericordia efficit. Un̄ quart⁹ psalm⁹ ait. Misericordia dei / sū magnā misericordiā tuā. Et deinde subdit. Ampli⁹ laua me ab iniqtate mea. Et iterū. Lor mundi circa ī me de⁹. ¶ Quint⁹ grad⁹ ē desideriū celestis patrie, p̄ quo orat quintus psalm⁹. Dñe exaudi orationē meam. Precedit aut̄ temptationis p̄ntis vite. Quia defecerūt inq̄t sicut sum⁹ dies mei. Et iterū. Dies mei sicut vmbra declinauerūt / et ego sicut seneci arui. Et hunc comitat̄ p̄sideratio eternitatis divine. Tu aut̄ dñe ī eternū p̄manes / c. Et rursus. Tu aut̄ dñe ī ipse es / et anni tui nō deficiet. et ex his sequunt̄ desideriū habitatiois supne. de q̄ cludēdo ait. Filij seruorū tuorū habitabūt / et semē eoz in sc̄lm dirigeat. ¶ Se xii⁹ grad⁹ ē diffidētia virtutis p̄prie. et hanc iuniat̄ p̄fidētia diuinem misericordie. p̄ q̄ sext⁹ psalm⁹ suspirat dicens. De profundis clamaui ad te dñe / c. Et merito. q̄ ad celestē patriā puenire p̄pria virtute diffido. Hā Si iniqtates obseruaueris dñe / dñe q̄s sustinebit. S; d̄ copiositate tue misericordia p̄fido. Quia apd do minū mia / et copiosa apud eū redēptio. ¶ Se prim⁹ grad⁹ ē exultatio spūal leticie. Hāc as fidua oꝝ efficit. ideo septim⁹ psalm⁹ incipit Dñe exaudi oꝝnē meā auribꝝ p̄cipe obsecrationē meā. Per hāc et diuinorū operū p̄siderationē hō ī dei p̄templationē ascēdit. Mediatur⁹ sū inq̄t ī om̄ibꝝ opibꝝ tuis / et fact⁹ manū tuarū meditabor. Un̄ radē exultādo cōcludit. Spūs tu⁹ bon⁹ deducere me ī terrā rectā. Nos ḡsi in hanc terrā celestis hierlm̄ deduci cupim⁹ / bis septē p̄nie gradibꝝ ascēdere. et in his psalmis assidua deuotōe mediari debemus / exemplo beatissimi Augustini. de quo legit̄ q̄ ultima q̄ defunct⁹ est infirmatare. h̄mōi psalmos ī p̄nia / quos sibi iusserat scribi. iacēs ī lecto p̄tra parietē positi⁹

intuebat̄ et legebat. et vberū ac iugiter flebat. Ideo et hui⁹ sc̄i doctoris aliorūq; sentētis sup psalmis penitētialibꝝ quas dā orōnes seu meditatoes deuotās p̄ponere dignū duci. quibꝝ ad p̄niā p̄uocari / et p̄ p̄niā ī dei p̄templatoe human⁹ anim⁹ valeat pro moueri. Illud tñ ī exordio p̄mittēdū ē. q̄ pli cet septē affect⁹ quos septē gradibꝝ scale penitētie appropriamus dictis septē psalmis. apte decēterq; (vt oñsum ē) p̄ueniat. Tñ (sic dicit Hugo ī libello de orōne) sciēdū ē hanc p̄prietatē ī om̄ibꝝ psalmis nō esse / vt p̄ totā seriē vñus affectus extendaſ. sed sepe ex alio affectu transif in aliū / sicut ex affectu timor⁹ ī affectū amoris. vel ī spei affectū vel p̄solatiōnis. fm q̄ mēs orantis diversis modis affici solet. Hoc aut̄ qualit̄ p̄ singulos psalmos cognoscā (licet non sit hui⁹ opis explānare) tamē quantū ad p̄positū p̄tinet sat̄ et sequentibꝝ apparebit.

Meditatio deuota

sup primo psalmo penitentiali
O mīne Iesu xp̄e future iudex seculi. q̄ bonos ī celeste regnū tuū. malos ḥo ī ignē eternū es missus. Dū ego ress̄ et indign⁹ p̄ctōr / horrore futuri iudicij tui p̄sidero. timēs ac tremens ad te clāmare p̄pello et dicerel. Dñe ne ī furore tuo arguas me / neq̄ ī ira tua corripias me. ¶ Sed v̄ mihi quō immensa clementia tuā ad furorem / quō infinita misericordia tuā ad irā provocare merui. Merui itaq; et h̄ spōte p̄fiteor. alioquin coactus fatebor. Scio tñ dñe (te docēre) q̄ tu semp̄ idē es. ideo tu ī variis affectus non mirabilis es. Dete q̄z scriptū ē. Tu aut̄ dñe virtū cū trāquillitate iudicas. Furis ergo semp̄ trāquill⁹. irascēs semp̄ placatus. Nō est furor tuus / nō est ira tua ī te / et in tuo affectu. sed extra te est et in effectu tuo. Furor tuus pena ē inferni. Ira tua purgatoriū pena. In inferno quasi furē do arguis. In purgatorio quasi irascendo corripis. In illo p̄ iusticiā arguis insolubili ter. ī isto p̄ misericordiam corripis solubilis. et tñ ab v̄troq; opto eripi. ab v̄troq; desidero et p̄to liberari dicēs. Dñe ne ī furore tuo arguas me / c. Sed q̄ pacto / q̄ frōte / qua hoc p̄fimo audacia / nō v̄t̄ de mea iniusticia / sed de tua misericordia. Ideo. ¶ Misericordia mei dñe. Iqua re. Lqm̄ infirmus sum. Nō mee virtutis firmitatem / sed mee vanitatis allego infirmitatez. Ego infirmus / tu medicus. gl̄ sana me

psalmos penitentiales

C.

dñe. Hic adhibe q̄ tu vis medicamenta. Hic
vix. hic seca. tu tñ a furore tuo et ira. hoc ea
fuit vite pena me libera. Nec a te (o pie me-
dice) frustra petovit sanes melq̄m turbata
sunt oia ossa mea. (ossia loq̄ non corporis sed
aie) Ossa anime mee. vires sunt anime mee. qr
sicut in ossibus corporis. sic in viribus anime
p̄sistit fortitudo. Vires anime mee. memo-
ria. intelligētia et voluntas. In quib⁹ dū sane
sunt sc̄tē trinitatis vera imago est et similitu-
do. Sed heu me. qm̄ p̄ petim infirme facte
sunt. iō turbate. hoc est intra se. et tra sc̄nui
et turbate sunt. Et ideo laia mea turbata
est valde. Quia ergo nō modicū. s; valde cō
turbata est anima mea. qr valde infirmata est
om̄is fortitudo sua. Dū tibi morbū meū
detego. dū medico egritudinis magnitudi-
nē ondo. oro ut sanes. sed tu dñe v̄sq̄ quo. I
Usq; dñe sanitatē differez. Hō ē dilatō
ista crudelitas tua. sed ideo differez. vt dum
dū luctari p̄mittis cū vicijs. et hoc p̄suade
as aie mee. in que mala se p̄cipitauit. et vt in
de cautior̄ sit. Nā ex difficultate et dilatōe fa-
nationis. fit diligētior custodia recepte sanī-
tatis. Uel ideo mihi p̄fectā differez curatōz.
quia imp̄fectā tibi offero orationē. Nam hic
nondū tam p̄fecte oro. vt audire merear. ad-
huc te loquente dicā. Ecce assūm. Quare h̄?
Quia nō satis p̄fecte animā meaz conuerto
ad te. sed nec hoc possū. nisi tu suppleas im-
perfectū meū. Ideo. Lōuertere dñe et eripe
animā meā. hoc est. fac me ad te p̄fecte auer-
ti. Durū em et laboriosum est mihi ad serenit-
atē et tranquillitatē divine lucis a terrena
cupiditatū caligine reto: queri. Eripe ergo
animā meaz peccatis. s. ligatā. et in sua auer-
sione hostibus multis impeditā et oppressā
tanq̄s inherentē pplexitatib⁹ huius seculi. et
spinas quasdā dilacerantū desideriorū i ip-
sa auersione patientē. Ab his quoq; mal' eri-
piēs. Saluū me fac. ppter misericordiā tuā. I
nō ppter iusticiā meā. qr peccatis et demer-
itis meis iusta debet damnatio. sed ppter mi-
scōiam tuā. p̄ quā auersis ad te pia promitti
tur saluatio te dicēte. Lōuerterim ad me et
ego cōuertar ad vos. Tu ergo qui auersus
eras. et quē mihi auersum mea fecerat auer-
sio. auertere ad me. qui ad te auersus sum et
si parū cōuersus. Fac me auerti p̄fectius. et
sic. Lōuertere dñe avindicta tua. et eripe ani-
mā meā. nō solū a p̄nti malicia. sed saluū me
fac etiā a future mortis miseria. Qm̄ nō est ī
morte qui memor sit cui. ī inferno aut̄ quis

cōfitebis tibi. O p̄issime dñe nō immitito
hic festino mihi peccata dimitt. qm̄ p̄ mo-
tē vel ī inferno nō erit memoria tui aut cōfes-
sio peccati. que. s. utilis sit ad veniā. qr nūc ē
t̄ps questionis. sed cū hec vita trāsierit / t̄ps
erit retributōis. Ut ergo ab illa eterna mor-
te. vt ab illa inferni damnatione p̄ penitētiā
liberer. Laboravi in gemitū meo. lauabo p̄
singulas noctes lectū meū. lachrimis meis
stratum meū rigabo. O felix David q̄ has
penitēcie erumnas p̄ tot noctes utiliter susti-
nuit. Ulemibi misero qui has vna vix hora
sustinere valeo. aut non volo. et si qnq; velle
mihi adiacet. qr tñ imp̄fecte volo. pficerenō
inuenio. Tu ergo dñe da mihi velle. da mi-
hi pficere. da mihi laborare nō solū ī gemi-
tu cordis. sed lauare lectū meū lachrimis
corpis. nec lauare solū exterius seu sufficie-
tenus. sed etiā rigari intrinsec⁹. vt flet⁹ me⁹
nō solū ad exteriora corporis. s; v̄sq; ad cordis
ītrima pueniat. ibiq; p̄maneat. Fec solū dñe
peto lauari aut lachrymos rigari lectum vel
stratum meū. corpore. sed etiā spūale. s. interio-
ris p̄scientie. et h̄ singulas noctes. i. p̄ singu-
la p̄ctā ex ea orientia. Oriunt̄ qui p̄pe mihi al-
ternatim dies ac noctes. Noctes patior. cū
carne seruio legi p̄cti. dies sc̄nior. cū mente
seruio legi dei. O vtinā fugatis noctib⁹ pec-
catorū. et abiectis tenebris viciorū. oriātur
mihi et illucescat clarus dies virtutū et lumi-
na gratiar̄. Sed heu me miserū. Quia tur-
batus est a furore oculus meus. Hen heurz
iterū heu. qr oculus mentis mee vix p̄t ad
ortuz dici et spiritualis luminis consurgere.
et hoc. qr turbatus est a furore. Nec solum a
furore tuo diuino tam futuro quē timeo. q̄z
p̄senti quē sentio. Secretam a furore meo p̄
p̄rio quē gemo. hoc est a furiosa occupatōia
mea a primo parete transusa. p̄ quā q̄dū
sum in hac miserabilī vita. licet nō totaliter
extinctus. tamē multipliciter turbat⁹ ē oculi.
Et merito. quia. inueterauit inter om̄es
inimicos meos. et inter om̄ia vicia mea et
p̄ctā mea. que vere inimici mei sūt dū meab
amore diuino separat et auertit. Inter que
inueterauit. dū p̄ inueterataz p̄suetudinē me
eis subiectū ē sensi. Sed tu dñe p̄issime
post labore et gemitū. post imbas creberri-
mos lachrimaz da mihi solatiōis tue auxi-
lium. vt dicere valeā. Discedite a me om̄nes
qui opam̄ iniuriat. qm̄ exaudiuit dñs vo-
ce fletus mei. Da mihi optare ab operarijs
iniquitatis separari. nō solum loco sed animo

Expositio super septem

in quoꝝ peccauꝝ sortio/et sic et tua ī me cor
reptio/et mea ī te solatio inotescat. ut sic spi
rit⁹ me⁹ sentiat/qm̄ voceſ ſlet⁹ mei et audisti.
Da mihi dñe vt iteꝝ atq; iteꝝ exultas dicā.
Exaudiuit dñs depeſationē meā/dñs orō/
nē meā ſuſcepit. Depeſationē meā p pctis de
ponēdis. et orōem meā pro ſtutib⁹ adipiſcē
dis. Sed nō ſolū dñne da mihi exaudiri pro
me. non ſolū pro mea/ſed etiā pro meorū p/
ximorū ſalute. Nec ſoluz p amicorū meorū ſz
etiā pro inimicorū cōuerſione. ut exēplo viri
prefecti dicā cū ſeruo tuo Dauid. Erubefcāt
et turbenf⁹ vebemēter oēs ūmici mei.] Eru
befcāt/exempluſ meo de aciſib⁹ ſuis malis. et
turbenf⁹/terrore iudicij ad pniā. nō leuit
ſz vebemēter cū gemitu forti. ut ſic. Lōner
tanſ et erubefcāt valde velociter. In cōuerſio
ſua et erubefcētia pnie ſue diſſeraſt damnabi
liter. qz niſi in pnti vita ſic querant⁹ et erube
ſcāt. ſed poti⁹ (vt ab iniq; fieri ſolet) peniten
tes irrideant. et ſuis irriſionib⁹ infirmos eru
befcere faciāt. tādē finali iudicio erubefcēt/
et erubefcētē dicēt. Hi ſunt qz aliq; habui
muſ i deriſum. Nos inſenſati vitā illoꝝ eſti
mabamus inſanīa. Ecce quō pputati ſunt
inter filios dei inter sanctos ſors illorū eſt
Quid nobis protuſa pbia/aut qd diuinitia
rū iactātia pculit nobis? Tūc ergo queret⁹
et erubefcēt. ſed erit hec querſio et erubefcētia
ad damnabilē pfusionē. qz habere noluerūt
pniā ſalutare. Et hec oia ſient valde velo
citer. qz qn̄ min⁹ de iudicio ſpanerit et dixerit
par et ſecuritas. tūc repēt⁹ ſupuſet iterit⁹.

Reditatio deuota

super ſecundo psalmo pñali. s. Beati qz.

D Omne ieuſu ppe q culpa offend
ris et pnia placaris Tu magiſter
optime. qui interi⁹ docēs illumina
tor es cordiū. da mihi inreſectū.
da exēcato cordi meo et tenebroſo inreſectui
meo lumē tuū quo culpabile offenſa plene et
pfecte valeā cognoscere. Da mihi culpā meā
offenſamq; tuā taliter cognoscēdo dolere et
ea digneris miſcēter ignoscēdo delere. Da
mihi ḡ ut de illoꝝ ſim numero de qbus p p/
phetā tuū dicit⁹. Beati quoꝝ remiſſe ſunt ini
quitates et quoꝝ tecta ſunt pctā. O me bea
tu ſi a te dñe remiſſe ſint iniqtatē mee/ita ut
mihi dones indulgentiam ex grā tua cui de
bes vindicta; et culpa mea. ut mihi dones
indebitā gratiā cui iuste reddere potes debi
ta pena. O igū me beatū ſi tecta ſint peccata

mea. Quō tecta? Nō ita tanq; ī me ſint et
vnuāt. nō ita tanq; ī me abſcōdita maneat/
ſed ita deleta/et tu deus ea nō videas. i. non
eternaliter punias. Te em̄ pctā videre/quit
aliud ē qz pctā punire. Sicut ſchēt⁹ ē. Auer
te faciē tuā a pctis meis. Tu ergo ea pctā nō
vides/ſed ab eis faciē auertis qz nō aiaduer
tis. i. que nō punis. Tu ea nō agnoscis qui
bus ignoscis. Tu ea tegis p grām/que non
imputas ad penā. Ideo recte ſubdiſl. Bea
tus vir cui nō imputauit dñs pctm̄. Sed
cui nō imputat. Eerte ei nō imputat ſed ig
noscit qui pctm̄ ſuū agnoscit. et agnituū n̄ de
ſendit. ſed pfitēdo corrigit. nec meritu ſuum
ſibi/ſed grē dei attribuit. de quo dicitl. nec ē
in ſpū eius dolus. ſed nec i ore eius. qz ſe ac
cuſat cū ſit pctōr. et corde tener qd ore fateſt.
Dolus em̄ eſt. ſi quis pctōr iuſtū ſe p̄dicet. q
vo ſe accuſat dolo caret. Talis erat publica
nus ille humil̄ qui dicebat. Propicius eſto
deus mihi pctōr. Un̄ ſequiſl. Qm̄ tacui in
ueterauerūt oſſa mea. dum clamare tota die.
Qm̄ tacui qd nō erat tacendū. ſ. pfeſſionem
pctōz. In ueterauerūt oſſa mea. i. defecit in
terior fortitudo mea. dum clamare tota die
dicedo qd nō erat dicendū. ſ. iactantiā meri
toz. Econtra vo ſi clamaſſem pctā et tacuiſ
ſem merita. robusta et firma fuifſer virt⁹ mea
Tacui ḡ et clamaui. tacui pctā. clamaui meri
ta. Tacui vnde proficerē. clamaui vnde defi
cerē. Tacui de pctis pfeſſionez. clamaui de
meritis pſumptionē. Sana mēbra medico
oſtēdebā. vulnerata tegebā. et ideo nō ſui ſa
natus/ſed inueterat⁹. hoc ē i pctōz meo p re
tufate remāſi. qz p culpe mee pfeſſionē/gra
tie tui nouitatez nō queſui. Et iōl. Qm̄ die
ac nocte grauata ē ſup me manus tua/quer
sus ſuū i erumina mea dum pfigit ſpina. O
dñe/o pie medice/qui etiā pcuriendo ſanas.
qz manus tua. i. vindicta/affidue die ac no
cte/grauata ē ſup me/ad humiliandū me ſu
perbiu pctā taſcentē. merita iactantē. ideo tā
dē queruſ ſuū i erumina mea. i. miseria mea.
hoc ē/querēdo ad meipm cognoui memiſe
rūl dñ ſpina. Id ē dñ pungit pſcien
tia mea. Sicut em̄ ſpina dorsi hoiem ſurſū
erigit/ſic ratio vel pſciētia ſpīm prius ad ter
rena curuatū/ad ſuperna reſurgentē dirigit
Hac ergo d culpa ſua cōpuncit pctōr hūili
atus ait. Delictū meū cognitū tibi ſeci/et in
iusticiā meā nō abſcōdi. Merito quidē de
lictū meū. qz faciēda omiſl et iuſticiā meā.
qz nō facienda cōmisi. igl pſitendo operui et

psalmos penitentiales

C.

deteri. opui ut opires. deteri ut tegetes. Un
sequiſt. Dici pſitebor aduersuſ me iniustici-
am meā dño / tu remiſſisti impietatē peccati
mei. O magna utilitas cōfessionis peccati.
matima quoqz benignitas misericordia dei. qz
ad ſolū pſitemdi ppoſitū remiſſit p̄cim. non
em̄ dixi confiteor. ſed dixi pſitebor. i. propo-
ſui pſitemdi iniusticiā meā. aduersum me. me
ipm / nō aliū accuſando. et statim tu / nō ali-
us. remiſſisti impietatē peccati mei. t bñ mei.
qz quod per hoc meū ē. quia aut̄ a peccato
reſurgo / hoc tuū eſt. Abſit ergo a me vt ipu-
te peccatiū meū tibi. t dicā. hoc de⁹ voluit. h
ſatū. hoc ſtellaꝝ ſtellaratio mihi fecit. Nō eſt
hoc pſitemdi iniusticiā meā aduersum me. ſed
aduersuſ te. et te ſum me bonū de malicia ac-
cuſare. Dicā ergo potius. Dñe miferere mei
ſana animā meā qz peccauī tibi. Et ne pute-
tur remiſſionē peccati paruū dei eſſe donū/
ſed tanqz magnū deuotioſ p̄cibus expoſcen-
dū / ſtatim ſubiungiſt. Pro hac orabit ad te
omnis sanctus in tpe oportuno. Omnis em̄
sanctus. hoc eſt p̄ peccati remiſſionē ſanctifi-
catus. p̄ hac remiſſione orabit ad te. qz ois
sanctus eger auxilio gratie t gratuite remiſ-
ſionis tue. Sed qn̄ orabit. i tpe oportuno.
hoc ē in tpe vite mortalibꝫ. In qua eſt oportu-
nū tempus remiſſionis. qz poſteā erit tēpū
retributōis. vel in tpe oportuno. hoc ē in tē-
pore gratie p̄ xp̄m reuelate. De quo ait apl's
Qn̄ venit plenitudo tpis / mihi deus filiuſ ſu-
um factū ſub lege / vt eos qui ſub lege erant
redimeret. Sed licet ois sanctus in tempe
oportuno oreſt. Uerū tamē in diluuiio aqua-
rū multarū ad euſ nō approximabunt. Nō
em̄ eripit oratio ſanctorū eos qui p̄ obſtina-
ta conſuerudinē abſorbenſ. In diluuiio aqua-
rū multarū. Hoc ē in multitudine effluentiuſ
carnaliū deliciarū. ſicut voluptuoſi. vel in
multiplicitate variarū doctrinarū. ſicut phī.
vel in varierate diuersorū errorū ſicut hereti-
ci. vel in vanitate ſruolaz ſuſtitionū. ſicut
astronomi / qui oia ſarali necessitatī / aut for-
tune celeſti attribuūt. Vel i numerofitate ce-
rimonialiū obſeruatiarū ſicut iudei / qui an-
tiquis obſeruatijs carnaliter intellectis fa-
lute ascribūt. Hi inquā omes q̄ ſunt i hm̄oi
profundo diluuiio aquarū multarū / ad eum
nō approximabūt. quoniā he aque diuerſe
ſunt t amare. t a fonte vere t dulcis aque. h
eſt a xp̄o (qui fons ē pure veritatis) ſunt re-
mote. Quid ergo facturus ſum dñe vt effu-
giā ab hoc tam piculoſo diluuiio aquarūz

multarū et approximē ad te. Certe ſcio te do-
cente / q̄ ppc eſt dñs omibꝫ inuocatibꝫ euſ
in veritate. ideo inuocabo te. nō ſolū in uoce
corpis / ſi in veritate cordis. hoc eſt i vera de-
uotione cordis ſehumiliat̄is / t nihil de ſe p̄
ſumētis. et nil ſue potētis ſupbe tribuentis.
t dicā. Tu es refugium meū a tribulatōe que
circūdedit me. Tu ſolus et nō aliū / eſt mi-
hi refugium a tribulatōe hui⁹ ſeculi. que vndi
qz circūdedit me. Tu gl̄ exultatio mea crue
me a circūdātibus me. Ostende mihi viam
qua eripiar a diluuiio aquarū multarū / t a pe-
riculo circūdantibꝫ me malorū. Jā dō dñe
qui nō deſeris ſperātes in te / iam quia in te
ſpero / t in hac ſpe gaudeo a te ſolatus / au-
dio te dicentē. Intellectū tibi dabo / instru-
am te in via hac qua gradieris. Ne aberres
a via dei / t ne quis noceat tib⁹ firmabo ſup
te oculos meos. Ut in via dirigā oculos tu-
os. Sic ergo dato mihi intellectu / ipſoqz a
te inſtructo / t in te firmando puerā me / hu-
miliſ ad ſupbos / t obſtinatos / t cruditi / ad ſto-
lidos / t ignaros / t dicam. Nolite fieri ſicut
equis / t muluis / quibꝫ nō eſt intellect⁹. Per
equi ſignanſ ſupbi erecta ceruice / ſua pcta
defendētes. Per mulu ſtolidi / quelibet pec-
catorū onera ſine diſcreciōe portātes. Hi er-
go ſi nō corriganſ / t ei velint fieri bruti / ani-
malibꝫ ſil'es / quibꝫ nō eſt intellectus. tu dñe
In chamo / t freno marillas corū cōſtrin-
ge / qui nō approximāt ad te. Si em̄ nō cor-
rigant et approximēt ad te p̄ penitentiā / di-
gnū eſt vt corriganſ / t conſtriganſ a te p̄ pe-
nam. Ideo equus freno / t mulus chamo ar-
ceant. id ē maiori / t minori tribulatōe. iuxta
culpe exigentia / ſtriganſ. Si vero freno
nō domenē / t chamo / reſtaſt vt duriori flagel-
lo caſtigenſ. Jo ſequiſt. Multa flagella pec-
catoris / t in pſenti vita pariter / t futura ſpe-
rantē aut̄ in dño miſcōia circūdabit. Nec i-
merito i tua miſcōia ſperantē / et nō i ſua hu-
mana iniſtia pſidentē circūdabit. id ē circū
quaqz vallabit dei miſcōia / ne aliq̄ et pteſi-
bi noceat diaſoli / malicia. Magna ergo dñe
magna eſt leticia / magna exultatio / magna
gloria ſperatibꝫ i te. Ideo dicit eis. Eqami
ni in dño / t etiūtate iuſti / t gloriari om̄is re-
cti corde. Qui ſunt hi iuſti / t recti corde. Hi
ſunt q̄ nō in ſe / ſed in dño ſperant. nec ſue ſed
diuine volūtati ſe pformāt. ſicut xp̄us docu-
it dices. Nō ſicut ego volo / ſed ſicut tu viſ.
In capite oſtendēs qđ ſuturū eſſe deſebat i
mēbris. Hi ergo nō in ſe ſed in dño letātū

• LL

Expositio super septem

eructat. gloriant. Letantur siquidē tacita sua/uitate gaudētes. et eructat. & citati animi gau/dio feruētes. gloriant feruore charitatis ex/tra se in deū trāscētes. O vtinā dñe/rtiuam sic def̄ mihi. nō in me sed in te letari. eructare & gloriari. vt sic hūlitter capiti me p̄formās veraciter efficiar membrū xp̄i.

Reditatio deuota

sup tercio psalmo pn̄iali. Dñe neī furore.

Ad Omine Jesu xp̄e cui nūq̄ sine spe venie supplicā. Lñ plura du/obus priorit̄o psalmis detimorē pene ac dolore culpe colloquēdo pdiximus. et nūc aliqua despe venie tibi sup/plicādo loqui p̄posuerim. semp tamē ad po/ra relabor. et pene timore ac culpe dolore per/territus tibi iterū petere impello. L Dñe neī furore tuo arguas me. neq̄ in ira tua corri/pias me. Ego siquidē de peccatis penitēs. peccati p̄scius. et inde grauiter afflīct⁹. ego ī malis posit⁹ peiora timēs et inde lugēs mul/tis modis cruciō. Sed cruciat⁹ grate ample/ctor tanq̄ minores meis demerit⁹. meū p̄/actū reputans. si p̄ eos liberer a penīs eter/nis. Ideoq̄ supplex ororū tu dñe arguas et corripias me. neq̄ in furore vel in ira. sed ī pietate et misericordia. ita re pena mea sit. nō ab ira ad eternā vltionē. sed a misericordia ad piā corre/cionē. Sufficiat tibi dñe mala que patior in hac p̄senti vita. ne in futura infligas pei/ral. Quoniā sagitte tue infixae sūt m̄bi. Sagitte tue sūt vindictae tue. sc̄z dolores corporis et anse. q̄r sicut sagitte intendunt et dein/de infigunt. ita vindicte tue intēse fuerūt in Edā. ppter inobedientiā. et inde nobis infi/xes sunt. ppter originalē culpā et penam mul/tiplicē. Ipse em̄ huius toti⁹ miseria fuit ori/go. nos ppago. Sed ve m̄bi. q̄r sagitte tue nō ad modicū tempus nec ad vnicū vuln⁹ infixa sunt. sed diu et vsc̄z in fine seculi ma/nent. et multis modis in corpe et anima vnlne/rant. Et sic in sagittis meis. cōfirmasti sup/me manū tuā. id est vindictā quā prob/dolor eo vsc̄z cōfirmasti sup me vt possim di/cerel. Nō est sanitas in carne mea a facie ire/tue. Porro em̄ mortale corpus tot miserijs subditū. q̄r etiā cū sanū dicis. nō vere sanum/sit. qd̄ leuitet ledit. et sepi⁹ grauiter infirmat⁹. Est autē hec multiplet miseria carnis mee/ a facie ire tue. id ē ab instātia vindicte ī Edā inchoate originaliter. Quid plura. L nō est par ossibus meis. Hoc ē in interiorib⁹ meis

vīrib⁹. sed ē continua pugna ab infirmitate et rebellione carnis. et hoc la facie peccato/rū meo. Iqr̄ būi⁹ miserie mee causa nō soluz est originalis culpa. sed simul causa sūt acru/alia peccata mee. Unū merito sequit⁹. Quoniam iniq̄tates mee supgresse sunt caput meū. et sicut on⁹ graue grauate sup me. Quia em̄ iniq̄tates mee caput anime mee. id ē rectā rationē supgresse sūt et eleuauerūt caput me/um superbū contra te deū meū. ideo tu dñe/aggrauasti me graui onere penarū. sed hoc dñenō tibi sed m̄bi imputo. q̄r Putruerūt et corrupte sunt cicatrices mee a facie insipie/tie mee. Ideo em̄ iniq̄tates mee supgres/sesunt caput meū. et gratiae sunt super me. q̄r cicatrices mee. id ē plague peccatorū meo/rū prius p̄ baptismū sanate. putruerūt cum iā peccato p̄sensi. et corrupte sunt. duz iā pec/catū in actu produci. et hoc totū a facie insi/pientie mee. q̄r stulte gratiā baptismalē pdi/di. nec cius vīrib⁹ sapiēter v̄sus fui. Et ideo. L Miser factus sum. Inō vna solū. sed multi/plici miseria. afflictus et curuat⁹ sum. Adeo deiectus ad terrena. vt me erigere nō valeaz ad superna. Et nisi tu dñe me erexeris. in hac miseria et in curvitate māsurus suz. et hoc vſ q̄z in fine. id est vsc̄z ad mortē. et tota die cō/tristatus ingrediebar. Hoc ē tota vita ī hac manēs miseria huius vite viā gradiens am/bulabā. nō inueniens sabbatū. id ē mentis requiē quā oprabā. Nec mirū. Quoniā lū/bi mei impleti sunt illusionib⁹. et non est sanitas in carne mea. Hen me miserū. nō imme/rito sum cōristatus. quoniā nō solū nō est sanitas in carne mea. nō solū temptatus suz ab infimūtatiib⁹ et rebellionib⁹ carnis. sed etiā lumbi mei. id est carnalitas et sensualitas mea vētan̄ illusionib⁹ diabolicis. nec so/lū pecco p̄ carnis infirmitate. sed p̄ diabolī fatigationē. Quid plura. Non solū lūbi carnis mee. sed etiā vires anime mee replenit il/lusionib⁹ diabolicis. Illusiones em̄ anime infinite sunt. que aliquā vix orare sinūt. et ita nō est in toto homīcū plena sit leticia. ple/nū cordis sabbatū. plena reches. donec anima illusionib⁹ eruat. et corpus sanitatem mor/talitatis induat. Propterea clamat aplus. Infelix ego homo. quis me liberabit d̄ cor/pore mortis būi⁹. Et ideo nō immetit. Af/flictus sum. Corpore simul et anima. p̄fatis re/xatus miserijs. et in del humilitat⁹ sū nimis. quippe q̄r prius supbus erā nimis. et ppte real rugiebā a gemū cordis mei. Semitus

psalmos penitentiales

C.

corde tristis voce fieri solet. ego vero non
voce sed gemitu rugiebam. id est cum magno de-
siderio anime solatione querebam. non in ver-
bo oris mei. sed in gemitu cordis prumpes.
Est enim gemitus cordis et gemitus carnis.
Omnis gemitus qui de exterioribus est car-
nis est. qui vero pro sabbato. id est pro spirituali re-
quie. quia caro non obtinet cordis est. Et quia
hunc gemitum non homo nouit sed deus. Ideo
Domine anima te omne desiderium meum et gemitus
meus a te non est absconditus. Sed merito et
auditus. quod pius est. et non pro terrenis sed pro
celestibus. Sit ergo domine desiderium meum an-
te. id est tibi gratum et acceptabile. audi et exau-
di desiderium meum cum gemitu meo. accelera
domine et eraudi cito. quod loquitur meum conturbatum
est. In pauro ac terrore osculum. et hoc ideo.
quia dereliquit me virtus mea. sed virtus
illa quam habui ante peccatum meum. si enim hec
mansisset nibil terneret. Sed cur hec dereli-
quit me? quod etiam reliquit lumen oculorum me-
orum. et ipsum non est mecum. quia tu deus meus.
qui es lumen verum. quod illuminat omnem ho-
minem veniente in hunc mundum. tu qui es spir-
ituale lumen oculorum meorum intellectuum
non es mecum per gratiam tuam. sed dereliquisti me
propter culpam meam. Sed hactenus dominus tibi co-
fessus sum mala que interius patior. nunc au-
tem plango ea quibus exterius crucior. Nam
amicis mei et proximi mei aduersum me ap-
propinquauerunt et steterunt. Huius qui mihi
esse debuerant ad humanum solatum sunt mi-
hi ad cumulum passionum. Et qui iuxta me
erant. Ianci amici et proximi a longe stete-
runt. Itaque hostes et aduersarij. Et merito re-
cesserunt a me. quia peccado recessi a te. De-
xito predidi humanam amiciciam. quia predidi di-
uinam gratiam. Non solum crucior a prosecutione
homini. sed a temptatione demonum nam vim
faciebant qui querebant animam meam. De-
mones enim qui animam meam querunt ad eter-
nam damnationem. vim mihi faciunt per malis
gnas temptationes. et non solum per seipsum. sed per
ministros suos de quibus dicitur. Et qui in-
quirebat mala mihi locuti sunt vanitates et
dolos tota die meditabantur. Huius qui amici et
proximi esse debuerant. inquerebant mala mi-
hi. meditando contra me dolosa et vana loqui-
tur. id est falsa et deceptoria verba. Tales autem
dolosi et medos ministerium exercente diaboli.
qui pater est medicorum. Ecce ergo quibus ma-
lis crucior. et his tamen quia maiora meritis
se fateor. ideo iniurias et opprobria sine mur-

miratione patior. Et hoc quod sequitur.
Ego autem quasi surdus non audiebam et sicut
mutus non apiens os sum. Nam ad oppro-
bria non debam. Et factus sum sicut homo non au-
diens et non habens in ore suo redargutio-
nes. quod argueres me non redarguebam sed redargu-
tiones patienter ferebam. Sed quare hec omnia
patienter sustinui mala. Domine in te domine spe-
raui. Ideo propter te patienter sustinui mala.
quoniam non in me sed in te speravi bona. et quia per
patientiam pene speravi veniam culpe. ideo tu ex-
audies me domine deus meus. dabo liberaliter
veniam culpe. et sequenter gratiam et gloriam. O
magna patientie virtus. cui datur veniam peccatorum
et per veniam gratia meritorum. et per gratiam gloria per
mihi. O salutaris medicina. per quam in letici-
am mutantur tristia et aduersa. Adhuc autem
domine ideo exaudies me. non de te desperando diffi-
dente. sed in te sperando confidente. Quia dixi ne
quando superba presumptio. sed ex pia spei deuo-
tione dixi quod tu deus mous eraudies me. Et
hoc dixi ne inimici mei. detractores mei. su-
pergaudeat mihi. si videat me in te sperantes
non proficeret sed deficeret. Merito enim cauet
iusti. ne de lapis eorum exultent iniqui. Ideo
sequitur. et dum commouere pedes mei. id est dum
affectiones meae labuntur in peccatum et huma-
na infirmitate. irritant impium. et super me magna
locuti sunt. irridendo mihi. et super me magna
scadala opprobriata loquendo. ubi potius
si essent pi. mee deberet compati infirmita-
ti. et aequaliter excusando humane misericordie humani-
tus misereri. Sed adhuc etiam domine eraudies
me. Domine ego in flagella paratus sum. Scies
enim quod filius quem amas. et si quis non suauiter
tam semper salubriter flagellas. Ideo tua fla-
gella paratus sum patienter suscipe. non contra ea
murmurando sed meipsum accusando. quod dolor
de peccato meo semper est in specie meo. Semper de
peccato meo doleo. dum peccatum meum contra
me ipsum est conspicuus. Et hoc est quod sequitur. Domine
iniquitate mea annunciarobus ipsas coram te contra
me accusando. et cogitabo per peccato meo. Ipsum in me cogitatione sollicita corrigendo. et
a te tuis miseratione solita cura medicinale
humiliter postulando. Sed dum medicina tuam
peto opere medice. ecce quid ad curam meam per
tefieri permittitur. Ecce enim quid sequitur. Inimi-
ci autem mei vivunt et confirmati sunt super me. et
multiplicati sunt quod oderunt me inique. O sa-
lutaris. sed non suavis medicina. O mirabilis

LL 2

Expositio super septem

sed medicinalis cura. p tuā nāq̄ pmissione. ad meā fit probationē. Sit inquā medicina liter & salubriter q̄ inimici mei pspere viuit in hoc mūdo. vbi in aduersitate laboreo. & ḡ mens rugio. Et (qd̄ graui? ē confirmari sunt sup me in psecutōe. & qd̄ grauissimū est) qui odcrūt me inique/mala reddētes pro bonis nō pauci sed multiplicari sūt. & quotidie plures sūt. De q̄b̄ subdīl. Qui retribūt mala p bonis detrahebāt mihi/qm̄ seqb̄ bar boratē. Ipsi vo econtra sectant iniquitatē. Sed quia hec mala essent intolerabilia/nisi te iuuāte/et pio medicamine tuo pforāte mihi fierent salubria ad curāda peccata. Iō l. Ne derelinquas me dñe deus mens. Sed vt tu promisisti. quoniā in te sperauī libera me. qm̄ cognoui nomen tuū ptege me. qz clama ui ad te/exaudi me & mecum sis in tribulatio/ne. eripe mez glorifica me. Et si forte ad tempus me aliquā relinqueret videaris. tamen ne discesseris a me penit̄ relinquent̄ me. Is potius l. Intēde in adiutoriū meū. dñe deus salutis mee. Aldiuua me ptra hostes i pugna. qz sine te q̄ es deus salutis mee. nō potest ē in me salutaris victoria.

Meditatio super

psalmo Miserere mei deus.

D Omine iesu c̄pe/cui ē pprīū misere/ri semp̄ pcere. Ego miser ad te misericozdē accedo & pctōz carthe na pstric̄/tue pietatis miseratione absolui desidero. Ego multaz iniqtatū immūdicia maculae/ ad te fontē mūdicie cōfugio. & meā imūdiciā p tuā miscdia; emundari supplico dicensl. Miserere mei dē fm̄ magnā miscdia; tuā. qz sentio magnā miseriā meā. Peto multitudinē miserationis tue ptra multitudinē iniqtatis mee. Ido sequiſl. Et fm̄ multitudinē miserationuz tuaz. lab in/ito seclī exhibiraz/ que supant multitudinē quālibet pctōz. dele iniqtatōneā. vt nulluz remaneat ī me pct̄ vestigii. Et hoc ē qd̄ subdīl. Implius laua me ab iniqtate mea/ ta pct̄ meo mūda me. Peto dñe nō solū pct̄a deleri/sed amplī lauari/ & lauādo pure mun/dari/ vt nō solū culpā op̄is/sed etiā reatū vō luptatis abstergas. Sed hoc pero nō. ppter aliquā iniqtatā q̄ sit ī me/s, ppter magnā mi/sediā q̄ ē ī te. & multā miserationē q̄ ē ī te. In te em̄ ē miscdia naturaliter ī affectu. et a

te miseratione multiplicitē ī effectu. Ut ergo miscdia ignoscas. non iusticie mee meriti allego/sed malicie mee pct̄ agnosco. Et h̄ est qd̄ dicit̄. Qm̄ iniquitatē meā ego cognosco. H̄ ergo pero vt ppter miscdia; tuā de seras iusticiā tuā. scio iustū esse vt pct̄ meum punias. sed ipm̄ punio/ vt tu nō punias ipm̄. agnosco vt tu ignoscas. & pct̄ meum contra me est semp̄. Quia peccatiū meu; nō pono retro meipm̄ negligēdo vel dissimulādo. sed potius oppono cōtra meipm̄ cognoscendō & accusando. ideo dicol. Tibi soli peccaui & malū corā te feci. Quid ē tibi soli peccaui? H̄one peccavi. nō solū tibi sed p̄ primo. H̄one peccatiū feci. nō solū contra te deū meū. sed etiā contra proximū meū. sicut & dauid qui hoc dicebat. nō solū in te/sed in Berabee p adulteriū. & i Uriā p homicidiū pecauerat. Sed hoc ideo dicit̄. qz tu solus es qui das legis pceptū/p cui⁹ puaricatoz pecat̄. Vt iustificeris in sermonib⁹ tuis. Hoc ē. qz adeo iustus & verat̄ es in verbis tuis que p̄cipis/ vt iustificeris. i. vt iust⁹ & verat̄ inueniāris. & vincas cuz iudicaris. Id ē superes eos in iusticia qui te et supbia iudicat cōtra p̄cepta tua murmurando. & te in eis quasi rigorosum & iniustū accusando. Non sic ego/ sed ad te solū tanq̄ ad iustū iudicē cōfugio/ qui nō habes in te quod accusef. H̄o habes in te qd̄ reprehendaſ. sed solus existis/q̄ om̄es iudices ira vincis/ vt in tui compatiōe null⁹ iust⁹ aut verat̄ reputet̄. dicēte ppheta. Om̄nis homo mendat. tu ergo solus dē verat̄. Tu ergo dñe q̄ ī tua veritate dixisti. Quācunq̄ hora peccator ingemuerit. oīm̄ iniqtatuz eius nō recordabor. tu veraciter imple quod promisisti. vt iustificeris ī tuis sermonib⁹. & quincas eos a quibus tanq̄ imiscircors iudicaris. Tu ergo miserere. tu per mūscdia; iūqtatē meā dele. Tu es delēdo laua & mūda me. qm̄ de peccatis meis veniā postulans ingemisco dicensl. Ecce em̄ ī iniqtatib⁹ p̄ceptus sum/ & in peccatis p̄cepit me mater mea. O magna miseria q̄ simul mecum orta ē ab origine mea. ideo merito ingemiscens pto vt cures & sanes hanc magnā miseriā meā p tuā magnā miscdiam. Nec hoc ita dixerim vt licitas nuptias condemnē. sed q̄a ī omnibus trahit iniqtas ab Ādā. Nam hoc opus castū. ppter bonū prolis excusat̄ ī coiuge. nō habet culpā. sed origo peccati ī prole secū trahit debitā penā. Ideo aut̄ dñe nō solū actuāle culpam meā/sed etiā origina-

psalmos penitentiales

C.

lem a parentib⁹ traductā tibi humiliter con-
fiteor. q: Ecce em̄ veritate; dilexisti. Hō em̄
in te refundo culpe mee iniquitatē; sed me ac-
cusando fateor veritatē. quā tu q̄ veritas es
diligis. ideo eā vere confitētibus peccata di-
mittis. Propterea incerta et occulta sapien-
tie tue manifestasti mibi. Dibi inquā con-
fitēti veritatē. Secreta tibi certa et nota divine
sapiētie. sed incerta et occulta humane insipi-
enti manifestasti. quō: Dicūt em̄ hoīes sub
quadāz incertitudine sicut dicebāt niniuite.
Quis scit si conuertat et ignoscat deus? Hō
ergo hoc noui sicut nec hoīes ceteri. nō hoc
noui p̄ humanā scientiā. sed hoc certitudina-
liter reuelasti et manifestasti mibi p̄ dīnīaz
scripturā te dicēte p̄ prophetam. Quacūq; ho-
ra ingemuerit peccator; iniquitatuz eius nō
recordabor. In hac ergo p̄missione tua secu-
rus et certus dicere andeo. Asperges me dñe
ysopo et mundabor. Houī dñe te docēte; q̄
ysopus herba est pua quāritate; sed magna
virtute. Herba humilis sed medicinalis. cu-
sus radie petre inherere dicit. cui⁹ virt⁹ pul-
monē purgat dū iſlat. In qua penitētie his
militas cōgrue designat. que sepe parua pu-
taſ in conspectu homīni. sed semp magna ē
ante conspectū tuū. Et dū illi petre adheret
de qua dicit apl⁹us. Petra autē erat christ⁹.
dū charitati xp̄i radie eius afflita ē. adeo me-
dicinalis efficiſ virtus eius. vt p̄ ea; pulmo-
nis inflatio. id est supbie p̄sumptio. et omnis
que ex ea oritur culpe inquinario expurgeſ.
Asperges ergo me hac humilitate et mūda-
bor ab iniquitate. Iauabis me. Ip̄ humile p-
nitential et sup niuem dealbabor. Ip̄ salutarē
gratiā. p̄ quaz peccatorū dealbatio fit. sicut
scriptuz est. Si fuerint peccata vestra sicut
vermicul⁹. velut nit dealbabunt. In hoc
ergo secreto sapiētie tue. prius mibi incerto
et occulto quod iā manifestasti mibi. Audi/
tui meo dabis gaudiuſ et leticiā. Et merito
dū audio p̄missionē tuā de remissiō pec-
cator⁹. auditui cor̄dis mei dabis gaudiuſ et
leticiā; de retributione premiorū. Et exulta-
bunt oſia humiliata. Hoc ē interiores vires
mee. que p̄ culpā maculate prius cōturbate
sunt. nūc p̄ penitētiā ysopo humilitatis mū-
date. lauate et dealbate merito exultabunt.
Sed licet dederis gaudiuſ. leticiā et exultati-
onē. ppter spem venie. nō tamē deerit mibi
salutaris quedā tristitia et spūalis contrista-
rio ppter timorē pene et dolorē culpe. ideoq;
ad te clamare nō cessabol. Auerte faciētuā a

peccatis meis. Quia peccata mea nō pono
retro me. sed oppono cōtra me. nec ea negli-
gendo aut dissimulādo habeo retro dorsum
meū. sed ante faciē meaz. ppter ea nō a me. s̄z
a peccatis meis auerte faciē tuā. quasi ea nō
agnoscēdo. sed eis ignoscēdo. et ita nō soluz
hoc vel illud peccatū. sed generaliter omnes
iniquitates meas dele. Quibus deletis. Lor-
mundū crea ī me deus. Hō peto vt ego ho-
mo cor mundū faciaz a me. sed vt tu dñe cor
mundū crees in me. quia nō est hoc op⁹ ho-
minis creati. sed dei creatoris. Et quia ante
peccatū innocēs fui. et p̄ peccatū a rectitudi-
ne declinavi. ideol. et spiritū rectū innoua in
visceribus meis. Id est renoua spiritū meū
faciendo eū rectū. quē a terecedēdo feci obli-
quū. Nec cordis mundiciā aut spūis rectū
dinē peto mibi fieri. solū in mente. sed etiā in
carne. et hoc est in viscerib⁹ meis. sc̄i lumbis
vel renib⁹. in quib⁹ sedes est voluptrias.
Unde ad beatū Job d̄ diabolo dicit. q̄ vir-
tus eius est in lūbiſt rūbilico ventris. In
utrisq; ergo anima. s. et corpe remediuſ peto
curationis. Ideol. Ne p̄jicias me a facie
tua. Al peccatis meis faciētuā auerte. sed a
facie tua ne p̄jicias m̄. Al peccatis faciē tu-
am auertis p̄ remissionē. sed peccatores a fa-
cie tua p̄jicias p̄ reprobationē. Remissionē
postulo. sed reprobationē p̄timesco. propte
rea suppler oroz et spiritū sanctū tuū ne aufer-
ras a me. Ja em̄ quodāmodo spiritū actuz
tuū. hoc est spūssanceti donū habere cōfido.
q̄ peccatū confitendo peniteo. nā vera pec-
cati p̄fessio nō est in hoīe ex seipso. sed ex dei
dono. nō ergo a me auferas spiritū hūc. sed
p̄ eūz. Redde mibi leticiā salutaris tui. Iquā
peccando amisi. leticiā inquā salutaris tui.
sc̄i salutaris gratie spūssaucti. p̄ quā nō solū
est culpe remissio. sed glorie retributio. Hāc
ergo nō solū nō auferas. sed redder p̄firma.
et sic spiritū principali p̄firma me. Per hoc
autē q̄ prophetater spiritū nominavit. s. spiri-
tū rectū. spiritū sanctū et spiritū principalez.
dicūt quida q̄ in deo trinitatē voluerit ostē-
dere. Et spiritū rectū filiū dicūt. spiritū san-
ctū suo nomine intelligūt. p̄ spiritū principa-
lem patrē accipiunt. Hoc vō et quicqd aliud
quod ad fidei et morū edificationē diciſ. sine
cōtradictione dici p̄mitit. Cū etiā nō inco-
ueniēter p̄ hanc trinā spūs nominationē tri-
phariā spūssanceti gratiā intelligere possum⁹.
vt p̄ spiritū rectū accipiamus gratiā que in
septē virtutib⁹. trib⁹ theologicas. et quat-

LL 3

Expositio super septem

mor cardinalibus conferit quibus anima dirigit ad operandum recte. Per spiritum sanctum gratiam que in eius septem donis tribuitur quibus anima innatur ad operandum faciliter et expedire. Per spiritum principalem gratiam que in octo beatitudinibus donatur quibus elephas et quadammodo confirmat ad operandum perfecte. Hac igitur multipharia spirituali gratia rectificari. sacrificari et confirmari merito desidero. Et si hec spuma tui beneficia recepero tibi ingratus non ero. Sed docebo iniquos vias tuas. Qui prius fuerat peccator si predictator. quod docebo verbo vel exemplo vias tuas. quod sit misericordia et veritas. et sic impunum ad te pertinet. pro me salubriter edocere de misericordia tua mihi per veniam parcer et de veritate tua. id est iusticia tua/qua peccatum meum per penitentiam puniri. Sed ut si iniquos docere et impios conuertete valeat. Libera me de sagittis et que de corum corruptione procedunt. Libera me in qua o deus qui es deus salutis mee. que longe est a carnis et sanguinis corruptione. quod caro et sanguis regnum dei non possidebunt. et peccata que ab eis proveniunt. Alioquin nisi ab his prius mittere auerterem mihi peccatorum improprietatem dices. Quare tu enarras iusticias meas. Sed si liberatur fuero securus ero ab hoc improprio et exultabit lingua mea. id est exultando narrabit iusticiam tuam. Et tunc dominus labia mea aperies prius per peccata clausa et os meum in solu cordis sed corporis lannuciabit laudes tuas. videlicet quia me creasti. quia me creastur genitus per baptismum regenerasti. quia me regeneratus et in peccatis sepe relapsus non reliquisti. sed pentente ad te reuocasti et reuocatus mundasti. Pro quibus beneficis non vis tibi offerri sacrificia pecudum sed hostias laudum. Quoniam si voluisses sacrificium dedilsem. sicut fiebat in veteri lege. sed iam in noua lege gratia virtutis holocaustis non deelebraberis. Igitur illa solus erat umbra et figura legis nouae. Ideoque cessaerunt adueniente veritate quod in spiritu prophetie sanctus Daniel predictor qui hoc dicebat. Quid ergo tibi offerendum certe non sacrificium pecoris sed pectoris. s. spiritus contrabulatus et confititi ac humiliati cordis. quia in sacrificium deo spiritus tribulatus cor contritum et humiliatum deus non despicies. Et cor contritum penitendo non obstinatum peccando. et humiliatum confitendo non elatum me excusando. tu deus qui cordis secreta conspicis. non

Meditatio super

psalmos penitentiales

C.

¶ quanto psalmo pñali. s. Dñe exaudi o:ōz meā
 Om̄ne ieū r̄pē q̄ es v̄r̄ rex glo-
 rie/rector q̄ sācte illī hierlm̄ ciui-
 tatis supne. cū ea q̄ dēte ⁊ gl̄iosa
 ciuitate tua dicta sūt audīo. nimi-
 rū ad eā tecū puenire desidero. Iō postq̄
 multa i p̄cedētib⁹ psalmis diterū. de timo-
 re pene. de dolore culpe. de spe venie. de amo-
 re spūalis mūdicie. restat ut aliquid dicitur us
 sim de desiderio gl̄iose ciuitatis hierlm̄. id ē
 celestis patrie. Non em̄ habemus hic (vt ait
 apl's) manentē ciuitatē. sed illā futurā inq̄ri-
 mus. ⁊ ad eā festinare ingredi debem⁹. Hāc
 itaq̄ desiderās ad eāq̄ festinās. suspirando
 clamare ⁊ clamādo suspirare ⁊ pellor dicens
 L Dñe exaudi orationē meā ⁊ clamor meus.
 ad te veniat. L Ogruit mibi dñe hui⁹ psalmi
 titulus. Intitulaf nāq̄ oratio paupis cum
 anxiaret ⁊ in p̄spectu dñi diffudit precē suā.
 Ego nāq̄ paup ⁊ inops in via p̄sentis misle-
 rie ⁊ fiaz diues in patria celestis glorie/fer-
 uenti estuantiq̄ desiderio anxior. ⁊ ppter ea
 anxius oro. ⁊ precē meā i p̄spectu tuo humi-
 liter effundo. ideo exaudi orationē meā ⁊ cla-
 morem̄ meū. Jam em̄ ppter animi magnā an-
 xiātē oratio crevit in clamorē. Orans em̄
 clamo. Heu me q̄ incolatus meus plonga-
 tus ē. Heu me q̄ nimis afflictus suz in via
 ⁊ nimis elongatus a patria. Et ideal. Non
 auertas faciē tuā a me/in quacūq̄ die tribu-
 lor inclina ad me aurētuā. Et insupl. In q̄/
 cuq̄ die inuocauero te velociter exaudi me.
 Quia dñe coraz te ozo. q̄ ad te clamo. iō da
 mihi faciē tuā. da mihi aurētuaz. Da faciem
 nō iratā sed placatā p clementiā. Da aurem
 nō indignatā ⁊ tra me/sed ad me inclinatā p
 misciaz. Dabis vtq̄ dñe ⁊ oino libenter
 ac liberaliter dabis/nisi obstat mihi nubes
 p̄tōz q̄ obsistit orōib⁹ iniquoz. Un̄ p̄ Esai
 am dñ. Opposui nubē ne trāseat ozo. Tu ḡ
 rumpenubē/effunde contra eā lumen vult⁹
 tui. ⁊ ita nō auertas faciē tuam. nec declines
 aurētuam a me vel oratōib⁹ ⁊ meis clamori-
 bus. sed a peccatis et iniquitatib⁹ meis. Et
 q̄ rehemēteclamo ⁊ inuoco te. ideo veloci-
 ter exaudi me. q̄ iam nō terrena quasi terre-
 nus. sed celestia quasi celestis desidero. Lui
 desiderio. p̄mptus adhuc te loquente dicaz
 Ecce assūm. Hec immerito tā instanter pe-
 ro velociter exaudir. Quia defecerunt sicut
 sumus dies mei. Quia sicut sum⁹ vento cū
 to dispgit/ita dies vite mee velocit̄ deficiūt.
 ⁊ velut r̄mbra fugiunt ⁊ ossa mea sicut cre-

miū aruerunt. Hō solū vires corporis defici-
 unt/sed etiā vires aīe mee q̄ dicunt ossa mea
 (qr i eis p̄ncip aliter p̄sistit interior fortitudo
 mea) sicut cremūi arescētes p̄tractes sūt. vel si
 cut frīxa in frīxorio ⁊ frīxe sūt. Fortitudo
 q̄ ppē animi et recordatiōe peccati ⁊ timore
 iudicij quasi frīxa p̄trabit. Ja em̄ frīḡ hō/
 dū se timet arsurū i inferno. Ecce ergo dñe
 ecce paupertē meā p̄ qua antior. ecce tribu-
 lationē quā patior. ecce qualiter pcussus suz
 L Percussus suz vt fenū. Iqr om̄is caro fenū.
 Et sicut fenū viret/sed pcussum facile sentit
 ruinā. sic caro i iuuentute viret. senectute v̄l
 infirmitate pcussa et moze succisa arescens
 deficit. Nec solum pcussus sum in carne sed
 in corde. ⁊ aruit cor meū. Isterilitate peccati.
 Sed vnde hoc mihi. Lqr oblitus suz come-
 dere panem meuz. id est custodire dei prece-
 ptū/quod est spūiale nutrimentū meuz. de q̄
 dicit. Hō ex solo pane v̄nit homo. ⁊ et om̄i
 verbo qd̄ p̄cedit ex ore dei. Heu memiserū.
 quia hunc panē vez qui dg celo ⁊ ex ore tuo
 descendit. comedere oblitus suz. Quare ob-
 litus. Quia nimis ad terrena int̄c⁹/negleti
 celestia. Et iō. A voce gemitus mei adhesit
 os meuz carni mee. Quia em̄ celestia oblit⁹
 ⁊ terrenorū memor/nō p̄ p̄ualibus sed p
 tempalib⁹ genebā terrena nimū desiderās
 nō solū corde genebā/sed etiā voce. ppter ea
 ⁊ voce gemit⁹ mei inordinati/adhesit os me-
 um carni mee. id ē p̄ncipalī fortitudo virtutis
 um animemee/adhesit carni mee hoc est. ra-
 tio sensualit̄ sensit. Ja yo de me alit te p
 piciāte fieri cupio. Jam em̄ non p̄ terrenis/
 sed p̄ eternis gemere ⁊ cupisco. vt dicere va-
 leā cū ppheta David. Renuit consolari ani-
 ma mea in terrenis. memor fui dei ⁊ delecta-
 tus sum in eternis. vtinā nō oblit⁹. ⁊ mēor
 tui. vtinā nō oblit⁹. ⁊ memor eterno. bono
 rū tuo. cū codē ppheta dicā. Annos ethnos
 in mente habui. sed quō p̄nt hec fieri. Fient
 vtq̄ te iuuāte. Ed ppter tui tuorūq̄ eterno
 rū bonorū ⁊ templationē hui⁹ seculi seculari-
 umq̄ ⁊ seculariter viventiū hoīm p̄uersatio-
 nē fugiā/vt eligaz abiectus esse in domo dei
 mei magi. q̄s habitare i tabernaculis p̄tōz.
 vt similis fia sancto tuo dauid q̄ ait. Si lis
 factus sum pelicano solitudinis/factus suz si
 cut nycticoraz in domicilio. Et itez. Uligi
 laui ⁊ factus sum sicut passer solitari⁹ in te-
 cro. O magnū brevibus i verbis mysterii

Expositio super septem

Tres aves et tria loca hic distinguuntur. Tres aves. pelicanus. nycticorax et passer. Tria loca. solitudo. domicilium et tecum. Et dicit pelicanus in solitudine. nycticorax in domicilio. et passer in tecro. Pelicano enim aui soliuage/ et que in solitudine habitat/ compa[n]theremico le. Nycticoraci vero qui habitat in domicilio/ assimilans illi qui a publico populorum loco remoti. non in heremo vagi. sed in uno loco vni et vivunt dicentes. Ecce quod bonum et quod iocundum habitare fratres in vnu. Passer autem solitarius et vnicus in tecto. ille est qui hominum societate non egens. sed soli deo vimes. et ad alterum virtutum tecta fugiens (vbia laqueis viciorum tuus es) dicit. Una per me a domino hanc requiratur ut inhabitem in domo domini. Hec solum in domo. sed in altiori loco domus. s. in tecto. immo in ipso domino meo. Ipse est ergo qui habitat in adiutorio altissimi. et in pectore dei celi dormabit. Ipse est qui non solum pro se sed pro alijs vigilat. et pro omnibus vigiliat orat. ut a mundi. carnis et diaboli laqueis adiuvante protegatque deo liberetur. O virtus his amibus similis fia. et ut tecum sim separata a seculi solitudine maneat. ne in tabernaculis peccatorum manes. cuius pueris pueris efficiar. nam Tota die exprobabat mihi iniuria mei. Peruersi enim quod sunt iniurici mei. et ideo iniurici. quod pueris continet exprobaret mihi famam mee detrahendo. et qui laudabat me. non corde sed ore mihi publice adulando aduersus me iurabat. false et proditorie spirando. Sed quare hoc. Quia cinerem tanquam panem manducabam. et poculum meum cum fletu miscerbam. Per cinerem et fletu signatur stat penitentium quos pueris sepe irritant. cum eos an laudarent. dum cum eis seculo fruerent et pueris vincent. Linet autem tanquam panem manducare. nil aliud est quam peccatorum reliquias pentendo consumere. Potius vero cum fletu miscere. est tempore iocunditatē cuius lacrimis spumas penitentie iungere. Uel potius iste intelligi potest desiderium celestis patrie. qui cum fletu misceret. dum penitentes pro illis dilatiōe non sine lacrimarum effusione tristis. Sed unde mihi est fletus iste. Lertel. A facie ire indignationis tue. Id est ab instaria vindicte tue. Adā inchoate. cum qua non ego solus. sed omnes qui natura trahimus de pagine iniquitatis. et de massa peccati. at sumus. propter quod dicimus nos apostolus natura filios ire. Ex hunc ergo ire indignatione procedit quod eleuasti me. Tu quod me altius eleuasti creando ad imaginem tuam. in quo me omnia aialia sugare fecisti.

Et tu me grani allisisti. permittendo cadere in grauacum alis peccati culpam. que me trahit ad grauissimam eterni ignis miseriā. quā solus homo et nullū aliud animal timeret. quod ipse solus super omnia eleuatus aialia. beate vite et neque glorie particeps est. Neu mihi dominus. quod allisisti me. quod dies mei sicut umbra declinaverunt. et ego sicut fenestrari. Neu mihi quod dies vite mee sicut umbra obscuri et vani. quod si inutiles transirent. et declinando deficiunt. Et merito. quod a te vero die declinauit. similes mihi faci sunt declinantes dies mei. Et ego sicut fenestrari. sterilitate culpe. propter defectum gratiae. Sed quod ego allisus cecidi. iam de te profisus per recuperio subleuari. Iaz terrae. nus ego et temporalis actus paliter declinando praesies ad te fugio quod eternus es ac immutabilis. et immutabiliter durando permanes. Quia ergo Tu autem dominus in eternum permanes. Ideo tu eternus me tempore. et velut umbra transculpe ad tuam eternitatem eleuando salutes et liberes. Et memoriale tuum in generatore et generatione. Quia memoria tua quoniam memor es in misericordia tua. et omni tempore permanens. nec vnguis deficiet illa permisso tua. cum iras fueris misericordie recordaberis. Et id est. Tu exurgens misereberis syon. Hoc enim speculatio interpretatio. pro qua militas ecclesia vel fidelia intelligit. quoniam deus pro specula et enigmata speculari nititur. Ad hanc ergo te querentem et ad te surgere cupientem. tu exurgis. quod ei clementer occurres misereberis ei. testib[us] misericordie adiutorum et subleuatorum exhibes. Misereberis inquit quod tempus miserendi ei. quod venit tempus. Deinde dicit apostolus. Cum venit plenitudo temporis. Et iterum. Ecce nunc tempus acceptabile. ecce nunc dies salutis. Et vere misereberis syon. Num placuerunt seruis tuis lapides ei. Lapides syon sunt fideles militares ecclesie firmi et stabiles in christiana fide. et nihilominus spe solidi et persistentes in charitate. Hi enim placuerunt seruis tuis. hoc est sanctis ecclesie triumphantis. quod tibi tua ciuitate celestis hierusalem cum summa libertate seruuntur. quod illa quod sursum est hierusalem nostra. hoc est triumphans ecclesia nostra militans ecclesie (apostolus teste) oinomina libera est. quod ibi deo fui regnare est. Hoc ergo scilicet tibi in regno tuo seruientes. et ideo liberi tecum regnates. Terrecius miserebuntur. Et merito miserebuntur terre syon. et terreni miserie militares ecclesie. nec solus ei misericordes erunt. sed etiam ut tu miserearis orabuntur. Cur ita. Quia eandem miseria aliquam passi et expiri sunt. Sed quod inde se querit. Et timebunt gentes. quod plus tibi nescies.

psalmos penitentiales C.

rū nomē tuū dñe / et oēs reges terre gloriaz
 tuā. Quia videbūt maiorē eē glie tue q̄ sup
 bie sue potētiaz. et h̄ iōl. Quia edificauit dñs
 syō. i.eccliaz suā edificando magnificauit.
 Et ipa q̄ p̄us corā gētibz et regibz vīsa fuit in
 ptumeliaz videbit̄ i glīa sua. i.e. q̄ p̄us ab eis
 s̄ugibz ptumeliose p̄eq̄baſ. postea ab hūili
 bus his glīose honorabitur. Nec q̄ olim fu
 tura eē p̄diterat. p̄phera. q̄tide ecclia imple
 ri videt. Sed q̄re hec oia. Quia. Resperit̄
 oōdem hūili. s. xp̄ifidelii. q̄ i aōfide hūili
 orabāt. vt hec sue ecclie feliciter euenirēt. Et
 iōl. nō spreuit p̄cē eoū. q̄z nō singulariter. p̄
 se orabāt. sed generalit̄ p̄ salute oīm fideliū.
 q̄ v̄tiḡ eō oōo pfectorū. Quia. vō nō decet vt
 tot tātaq̄z bñficia a deo ecclie collata. ab ho
 mīe q̄si ingrato sileat. Jōl. Scribāt̄ hec i ge
 neratōe altera. vt scripture om̄edata firmiter
 teneant̄. nō solū i antiq̄ lege mosayca. sed in
 generatōe altera. s. noua generatōe xp̄iana
 L. p̄pl's q̄ creabīt̄. hoc ē xp̄ian⁹ p̄pl's q̄si no
 ua generatione i xp̄o regeneratus laudabit
 dñm. Et merito laudabil. Quia. p̄spetit̄ o
 excuso scō suo. dñs o celo i trā asperit̄. S
 ad q̄d de excuso scō celo p̄spexit̄. et i ma ter
 reaspetit̄. Eretel. Ut audiret gemit⁹ p̄pedi
 tor. hoc ē vt audiret et exaudiret gemit⁹ hu
 miliū et penitētū. timore dei et disciplina q̄si
 q̄busdā p̄pedibz ligator̄. De quibz p̄pedibz
 sap̄ies dicit. Audi fili mi. et ne abiicias q̄sili
 um meū. et inīce pedē tuū i p̄pedes eius. et
 eris tibi p̄pedes eius i p̄tectionē fortitudis
 Ei. vt solueret. La nodis et vincul̄ p̄cōz. fili
 os interemproz. s. fideles xp̄ianos sp̄ualeſ
 filios ap̄loz et martyz. crudeli interemproe
 a gētibz et regibz mortificator̄. vt his vincul̄
 solutis. fideliū ecclia dicere possit. Diripi
 sti vincl̄a mea tibi sacrificabo hostiā laudis
 Ad hoc ḡ de celo prospexit̄ et i terrā asperit̄
 vt humiliū xp̄ianoz gemit⁹ audiret et vincu
 la solueret. Sed ad q̄d. Ut annūciēt in sy
 on. hoc ē in ecclia militante nomē dñi. et fi
 de xp̄ia q̄ noian̄ xp̄ianil. et laudē eius in hie
 rusale. i.laudādo et glīificādo opa eius que
 sunt in celsti hierlm. s. ecclia triūphāti. de q̄
 dicit. H̄iōla dicta sunt de recipiēt̄a dei. et h̄
 ita annūciēt̄. et annūciādo proficiāt̄. In q̄z
 L. In p̄ueniēdo pp̄los i vñū et reges vt serui
 ant dñm. Hoc ē ve pp̄los diuersaz gētīz et
 reges diuersor̄ pp̄loz. p̄uenire faciat i vñita
 te fidei xp̄i et moz fideliū. nō vt fuiāt mūdo
 carni. et dīabolo. vt fuiāt dñm deo suo. de
 q̄d. Dūm deū tuū adorab et illi soli servies.

S; qd seq̄t̄. Rñdit ei i via v̄tut̄ sue. l̄hs ē
 q̄ndidit ei. Quid h̄ rñndo loquit̄ dñm. In
 supioribz v̄bis exprim̄t̄ cui congruat rñlio.
 Sup̄ em̄ om̄ecorant̄ p̄pediti et interempti re
 ges et pp̄li Lyon hierlm. Qd aut̄ singlariter
 dī rñdit ei. nō ad eos rideſ possere referri qui
 pluralit̄ noian̄. Sed sciendū ē q̄ hic rñdit
 vñitas p̄ pluribz. i.tota ecclia q̄ i xp̄o vna est
 pro cūctis fidelibz. Ipa q̄ vñū ē corp⁹ p̄ oī
 bus mēbris ei. rñdit dñm. Rñdit iquā grās
 ei agēdo q̄ ea p̄spicere. eā audire. eā a vincul̄
 soluere. eā ad sui laudē nomis excitare. eam
 deniq̄ et varijs popnlis ad vñi⁹ dei seruitu
 tē. ḡgregare dignatus ē. Rñdit ergo ei. n̄ vo
 ces sed corde. nō lingua sed vita. nō i via infir
 mitatis sue sed v̄tutis sue. s. i fidei firmitate.
 que fides via ē ad patriā. et v̄tus huīus vie
 que in patria nō manebit. sed eius obscuris
 tatez euatiabit claritas glorie. Rñdit ergo
 ecclia dñm. Et qd ditit. L. paucitatē inq̄t die
 rū meorū nūcia mīhi. Rñdēdo ergo orat q̄
 si dicat. O deus me⁹ nūcia mīhi paucitatē
 et breuitatē dierū meorū. hoc ē. q̄z ditisti q̄
 Ecclia manebit. vt cu ea eris v̄s ad con
 sumationē seculi. fac me cognoscere et diligē
 ter attēdere q̄s breue et exigū est hoc t̄ps du
 ratōis mee in comparāt̄ne eternitatis tue.
 Oro ergo vt aduentat regnū tuū. cupio hu
 ius seculi finē. vt cito veniā ad regni tui bea
 titudinē. Desidero diez meorū breuitatē. vt
 cito transeā ad diez tuoz eternitatz. Et iō
 L. Ne reuoces me i dimidio diez meoz. hoc
 est. ne sinas me reuocari a desiderio etenorū.
 vt hereā cure xp̄alii i dimidio diez meoz. s.
 dierū pñtū. q̄ medij sunt p̄teritor̄ et futuro
 rū. q̄ oēs sunt dimidiū et impfecti nisi addant̄
 eterni. Et merito p̄co nō reuocari ad trena
 q̄ tēdo ad eterna. q̄ iō sunt audi⁹ apperēda.
 q̄Li generatōe et generatōe anni tui. sine fi
 ne et sine p̄ncipio duraturi. ergo nō sūt anni
 tui sicut dies mei. q̄ anni tui etni. et dies mei
 exigui. anni tui nō trāscēt sicut dies mei. sed
 sp̄ manēt. q̄ sūt etnitas tua. q̄ nihil aliud est
 q̄s suba tua nihil bñs mutabile. nil p̄teritū.
 nil futur̄. Et q̄ eternitate p̄cedis om̄ia q̄ fe
 cisti. iō seq̄t̄. Initio tu dñe terra fundasti. L
 Initio. s. epis. tu q̄ es sine tpe. sine inicio. si
 ne fine. imutabilit̄ manēs i eternitate. et opa
 manū tuaz sunt celi. Nec tñ falsū ē qd ali
 bi dicit. Verbo dñi celi firmati sunt. Hā qd
 verbo facis. hoc etiā manu. i. v̄tute tua opa
 ris. Hō ē em̄ de⁹ distinctus corporeis mem
 bris. verbū aut̄ dei manus ei. L. Ipsi gibunt

Expositio super septem

tu autem permanes. Tu enim semper stabili dicas cum
era moueri immutabilitatem permanes. I. i. tua eternitate
naturae permanerat manus. Sed ipsi celi quod in tempore
verbis tuis firmati sunt non sicut tu firmi erunt.
sed in te verbis tuis permanebunt. Unde petrus ait. Ter-
ra autem et celi quod nunc sunt eodem verbo repositi
sunt igni reservandi. De celis ergo terre proximi
mis. I. de regionibus aeris. Postea quod quantum ad eo
rum qualitatibus permanebunt. sed de superioribus celis celorum
non est certum. si ramam permaneant. non in se sed in deo
manebunt. quod solo dei verbo per patrem et os. I
scilicet celum quod ceterae res mutabiles. etiam angelii
sicut vestimentum veterascet. hoc est quantum in se
est. nisi eos seruares verbo tuo. sicut vestis quod
venustate consumitur. deficeretur. Unde sequitur.
Et sicut optorem mutabis eos et mutabun-
tur. Celos qui corporalia et cuncta mutabilia
opinari verbo tuo moues. et sicut eos mutas
localiter. ita solo verbi tui arbitrio. si voluer-
is totaliter mutabuntur. et in nihil redigentur.
Tunc autem idem ipse es. Tu quod dixisti. Ego sum quod
sum. idem ipse es. et licet omnia sint ex te. et per te. et in
te. non ramam sunt quod ipse es. quod es mutatus non
mutatus. facies non facias. moues sed immu-
tabiliter manes. et ideo lanni tui non deficit
en. In generatione et generatione erunt. et inde-
sinenter mactabuntur. quod annus cuius eternitas tua sunt
Dum ergo dominus tua immutabilitate. dum tuam
eternitatem et creaturam omnem mirabilem varie-
tatem et vanitatem considero. nimirus ad te
venire et tecum habitare desidero. nec a deside-
rio meo fraudari. aut spe mea frustrari. aut
habitare tua paupari tristis diffido. Quare
Quia letus audio quod sequitur. Filius seruorum
tuo habebuntur. Ja mihi enim leta profidetia
oritur. quod filii seruorum. i. sanctorum tuorum habi-
tabuntur. s. boni christiani. de quo numero esse cu-
pio. Qui filii sanctorum sunt. non per carnalem propa-
gationem. sed per spiritualē participationē. sicut ecō-
tra malum. filii sunt spirituum malignorum. sic scri-
ptū ē. Vos estis per diabolο estis. non per gene-
rationem. sed per imitationem. Utel filii sunt opera
bona. sine quibus nullus habitabit in gloria.
Qui ergo ibi vult habitare. non sit a bonis
operibus steril. sed permittat fenus honorum operum
quos sequat. ut intret in terrā vincentium. Sic
Joseph antecessit p̄ter suū Jacob in egyptū
dices ei et fratribus suis. Ego pueni parare vobis
escal. ita procedat filius tui. i. opera tua tibi parare
escā refectōis eterne. Quales filios p̄misseris
tales seq̄ris. et semē eorum. scilicet bonorum christiano-
rum vīl meritoriorum operum. De quibus scribitur. Qui
semināt in lachrymis. s. hic in via. cū exultati-

one merentur in celesti patria. Hoc in qua semen.
de quod fructus glorie metit. Lin sel'm dirige. Hoc
est in celo directum et erectum in eternum. ibi tamen
in horreo scrupulib. Da ergo mihi dominus eda. et
fac me ita hoc semē bene operando seminare. ut
inde fructus glorie possim moriendo suscipere
Da et fac hoc semē ita in me per te fructificare
et ad te dirigere. ut in tua eternitate sine fine
habitando valeat permanere.

Meditatio super se

xto psalmo penitentiali. s. De profundis clamaui
Omnis ihu Christus filius et origo toti. Q
d
us pietatis et gaudi. dum ego sicut cer-
vus ad fontes aquarum ad te venire
desidero. tanto imperfectum meū am-
plius recognoscens. de me mea quod propria fui
te diffido. Ideo auxiliū misericordie tue. refugium
miserie mee quod res ad te clamando fugio dices.
De profundis clamaui ad te dominum. Non solū
erroribus labiis oris. sed et profundis et irrimis cor-
dis lachrymis clamaui ad te. Quid clama-
ui. Domine exaudi vocem meam. Deinde alijs ver-
bis idem repetol. Fiant aures. I. i. auditus cle-
mentie tue intendentes in vocem deprecationis mee.
Hec frustra sepe. iterum iterum variis ver-
bis eandem orationem deuotiores explico. quod ad ex-
primendum metus mee affectum. non sufficit organu
m mee vocis. nec desiderium cordis sat. pot
de promere lingua carnis. Hec imerito ad te
clamabo de profundis cordis et vocis quod mece
sentio non in uno solū profundo. sed in pluri-
bus profundis fluctibus. tamen interioris quod extre-
rioris miserie. quod sum in via huius misera-
bilis vite. Nam qui sic de profundis clamat. de
profundis surgit. nec ipse clamor eius domini in pro-
fundis esse sinit. quod vox huīus clamoris omni
ne profundū penetrat. et ad te aures usque p-
uenit. Ecōtra vero quidā valde in profundo
malorum sunt. qui nec ad te clamant cum se vide-
rint quotidianis peccatis et iniquitatibus ob-
rutos et oppissos. sed potius illos irritent quod
eos ad te clamare monent. hoc est profundū
malorum. de quo scriptura dicit. Petrus cum vene-
rit in profundū coram. absit hoc a me domine. sed
ad te clamo de profundis cordis. omnes inre-
riorum virium. ut me clementer eripias de profun-
dis iniquitatibus. quod. Si iniuriantes obfluueris
domine domine quod sustiebit. O magnus profundus.
O abyssus multa profunda valde nimisque pi-
culosa. Ecce enim vndeque omnibus circumspectis
nullū bonū. sed vbiq; malū vidēs. cater uas
seculorum meorum. cernēs. nimis paucescens excla-

psalmos penitentiales C.

mo. O dñe si iniqtates obseruaueris. i. ad vñ dictā eternā seruaueris. dñe q̄s sustinebit te iudicē. Nō tñ ego solus non sustinebo. sed nec q̄s aliū. q̄ null⁹ aliū ē (nisi seductus ⁊ veritate vacuus) q̄ se nō cognoscat p̄tōrem. Hā si dixerim⁹ q̄ peccatū nō habemus nos ipsos seducim⁹. ⁊ veritas in nobis nō ē. Nō ergo p̄sumā de mea iusticia s; d̄ tua misericordia. Quia apud te ppiciatio est. Si em̄ iniqtates sic obseruares vt eaꝝ iudex solus ē velles. ⁊ tē nolles misericors. vt iꝝ nulla mīht eēt spes. nulla p̄solatio. Sed ideo nō despero. q̄ apud te ppiciatio ē. ⁊ ppter legē tuaꝝ. Legē amoris et grē. in q̄ das reis veniāl sustinui te dñe. Ipatie per sperās. ⁊ sperādo expectās tuā misericordiam. Et hoc dñe. q̄ oīa nosti nō solū tibi p̄fiteor. sed etiā alijs et omnibus notū sit manifeste dicēs. Sustinuit aīa mea in v̄bo ei⁹. Lui⁹ ciuis. In v̄bo ei⁹ cuius verbū nō fallit nec fallit. Nō in v̄bo hoīs q̄ mēdat ē. sed in v̄bo dei q̄ verat est. Unū subdit̄ Lspauit aīa mea in dño. nō i hōi sed in deo sperauit q̄ verbo suo infallibili p̄ peccatorū veniā regni celorū gloriā reprobūt̄. Sperauit inquāl. Aī custodia matutina v̄sq; ad noctē. Ideo dicit a custodia seu vigilia matutina/que ē p̄ncipium diei sperandū v̄sq; ad noctē. q̄ in dño spāre dñ. anīa a principio vi te v̄sq; ad mortē. Nā q̄ v̄sq; ad mortē p̄fene rauerit saluus erit. Sic ergo speret israel i dño. Nō solū speret vñ⁹ sol⁹ sed tot⁹ fidelis ppls. qm̄ nō vñ⁹ soli sed mult⁹ dīctū ē. Spe rate in dño oīs p̄gregatio populi effundite corā illo cordavīa. Et merito speret israel. s. oīs ecclīa ⁊ p̄gregatio fidelivz i dñol. Quia apud dñm misericordia. nō magna solū sed maxima. nāl copiosa ē apud eū redēptio. Sed quō verū ē. q̄ copiosa fuit redēptio tpe. Dauid cū nondūz tps redēptionis adueniſſerz. Sane semp copiosa fuit redēptio. sed vt ip̄e Dauid p̄phetice innuit. hec fuit apud deum hoc ē apud dñinū secretuz sp̄. p̄posita semp̄. p̄p̄sa. ac eterna p̄destinatiōe disposita. s; nō semp copiose ac plene apd hoīes exhibita. q̄ nō tpe legis nature aut legis mosayce. sed tpe legis grē. de quo scriptū ē. Qñ venit plenitudo tpis. mīst̄ de filiū suū factū sub lege. vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. Unde tandem īpletū ē quod oliz Dauid p̄dixerat. Et ipse redimeret isrl̄ ex oīb⁹ iniqtatib⁹ eius. ¶ Hūc ergo dñe misericordie marīe oportunū tē p̄pus ē. vt de p̄fundis fluctib⁹ miseriarū ad te fontē misericordiaz clamando consurgā. ⁊ d̄ me

meaq̄ p̄pria virtute diffidēs. d̄ete tuaꝝ grā ⁊ p̄ciate sperādo confidā. ⁊ ad tuā clementissimā p̄piciationē p̄fugā. Dignū q̄; ⁊ iustū est vt tibi o p̄fissime xpc̄ grā agā. apud quē est copiosa redēptio. iō copiosa sp̄aliter esse dīcit. q̄ tua i cruce passio. tuiꝝ p̄ciosi sanguinis oblatio. nō solū p̄ vñ⁹ aut paucorū hominū salute. s; p̄ toti⁹ isrl̄. p̄ toti⁹ ecclīe. p̄ totius mūdi pluriūq; si forēt mūdoꝝ redēptione copiose sufficere p̄hibet. Per hui⁹ ergo passionis virtutē. p̄ hui⁹ sanguinis effusioꝝ te dep̄cor. ⁊ t̄ a p̄ctis meis et a penis quas p̄ his mereor meredimas. redemptūq; ab eis eripiās. ⁊ erēptū a malis meis tecū in bonis tuis habitare concedas.

Meditatio super se

ptimo psalmo penitentiali.

Omine ihu xpc̄ q̄ spantes i tenō R
deseris. clamātes ad te nō despici. d
q̄ q̄rētes te nō fugis. te desiderantes nō respuis. s; dese diffidētes in te aut̄ p̄fidētes consolat̄ris. Tibi humilit̄ supplico. vt mīhi q̄ in p̄cedēti psalmo cōfessus sum diffidentiā virtutis pprie. tua potēti virtute largiri digneris sobriaz; exultationē sp̄ualis leticie. ad quā im̄prārandā suspirās dicol. Dñe exaudi oīem meaz; aurib⁹ p̄cipe obsecrationē meā. Qđ sepe dixi. itez repeto. vt orōnis repetitio sit deuotōnis p̄firmatio. Hec me teder sepe iterare verba oratōis. qui sepius iteravi oīa iniquitat̄. nec peto exaltari in mea iusticia. sed in veritate tua exaltari in tua iusticia. Hoc ē. tu qui verat es ⁊ in veritate tua penitētibus veniā p̄misisti. exaudi me penitēte. nō in mea sed in tua iusticia. s. in misericordia tua que penitētes iustificat. Pero em̄ iusticiā misericordie. quaz exerces i p̄senti seculo. nō iudiciū illius iusticie quā facitur̄ es i futuro. Jō sequiſ. Et nō intres i iudiciū cū fuso tuo. Ego em̄ nō fui. dignus vocari amic⁹ v̄l̄ filius tuus. sed tñ seru⁹ tuus fui. q̄ misericordia indigeo. ad te fugitiū redēo. pacē q̄ro. Nō ergo i futuro intres mecum i districū iudiciū. q̄; ego volo intrare tecum. Intrat̄ in iudiciū cū dño. q̄ iusticiā suam iā crantes de ea p̄sumūt. Quibus p̄ p̄phetā dīcit dñs. Quid vultis mecum iudicio contēdere. Q̄ es dereliquistis me. Nō sic ego. sed iusticiā meā corā me ecē nullā reputol. q̄ nō iustificabī i p̄spectu tuo om̄is viuēs. Quia ⁊ si apud se q̄s suo iudicio iustificet. tamē oīs bō in hoc mortali corpe viuēs nō iustifica-

Expositio super septem

bifī p̄spectu tuo. qz interiorat occulta hoīs
rides. in quib⁹ nōmō bñ plene iust⁹ aut mū-
dus ē tuo iudicio quātūlibet sanct⁹ homib⁹
videat. Tō Paulus ait. Nihil mihi sc̄i⁹ sū
sed nō i hoc iustificat⁹ sum. Uel intelligi pōt
Lñō iustificat in p̄spectu tuo. id ē i tui cōpa-
tione. nō solū oīs bō. sed nec om̄is viuēs eti-
am angelus. qz solus dē ēi quē peccati ca-
dere nō pōt. in cui⁹ p̄spectu etiā astra nō sūt
mūda. Hō ergo intres mecum in iudiciū rigo-
rose. sed mecum pie ac misericōder agel. Quia p-
secutus ē inimicus L. i. diabolus vel q̄sq; ali-
us aduersarius L animā meā let⁹ humiliauit
in terra vitā meā. Hoc ē q̄stū in se fuit ea vt
celestia relinqret et terrena laper/ inclinauit.
Et itez. Collocauit me i obscuris. id est i
pctōz tenebris. sicut mortuos seculi. id ē
sicut ceteros pctōres nō spūaliter viuētes. s̄z
seculariter i pctis moriētes. Ideo Lanxiat⁹
est sup me spūs me⁹ / in me turbatū ē cor me-
um. Sed ecce postq; tristia pcesserūt leta se-
quunt. postq; anxiz⁹ fui et turbat⁹ p multi-
plicē inimici rēptationē / letus fact⁹ sū p spū
alē dei p̄solutionē. Quia D̄emor fui diez
antiquoz. Ics diez eternoꝝ. hoc ē tue eterni
taris diuine / cui⁹ memoria maria cā ē spūal
delectatōis / leta. Un scriptū ē. D̄emor
fui dei / delectat⁹ fui. nec solū i dieb⁹ eternis
sc̄i rebo inuisibilib⁹ / sed etiā in creaturis tpa-
libus te eternū / inuisibile dēū p̄templatus
sum. Hāl meditatus sum i om̄ib⁹ opib⁹ tuis
in factis manū tuaz meditabār. Quesui
in opibus artificē. in creaturis creatorē. i re-
bus factis te earū mirabilē p̄ditorē. Creatu-
ra tua facta ē mihi speculū vt in ea te cognoscere
dēū meū. qz (vt ait apl's) inuisibilita dei
p ea que facta sunt intellecta spicium / sem-
piterna qz virtus ei⁹ et diuitas. Et ideo L
pādi man⁹ meas ad te. Quia i opib⁹ tuis co-
gnoui / q̄ oīa bona sunt. et nō a se sed a te. tue
q̄ bonitatis p̄cipiatōe bona existūt. ideo ti-
bi grās agēs / expādi in orōne manus meas
ad te tāq; ad bonoz oīm largitorē. Et laia
mea sicut terra sine aqua tibi. Hō solū ad te
expādi man⁹ corporis mei / sed et oīes vires ani-
mi. Et merito. qz Laia mea la te derelicta est
I sicut terra sine aqua. I ideo d; se ad te expāde
re. et nō sibi ipsi / s̄z tibi adherere. qz nō se ipsa /
sed tu solus ea; potes rōre gratie irrigare. si
cūt aut terra sine aqua sterilis ē / sic anima sine
gratietue pluvia fructū ferrenō pōt. Tu er-
go. Uelociet̄ et audi me dñe. I cito dando plu-
viā gratie. qz sitiuit i te aīa mea. ideo si aquā

dare lōgins differas. L deficit spūs meus. Ja te tanq̄ sterilis derelict². Et ppter h̄l. Non auertas faciē tuā a me. Ispm̄ meū derelinquēdo / et ab eo auferēdo vel ei differēdo ḡre me donū. Alioqñl silis ero descendantib⁹ in la cū. Lhoc ē pfundū pcrōz. Sed poti² L Au dicā fac mibi mane miscdia; tuā. Fac iquā mihi miscdia; tuā auditā. s. a pphetis mani festatā in scpturis. Fac me interi² sentire qd exteri² facis audire. et hoc fac mane. i. cito et nō tardel. qz in te spani. Et ideo spani quia audiui. Prope ē dñs om̄ib⁹ inuocatib⁹ eu; oib⁹ innocantib⁹ eu i veritate. Et vt cito faci as mihi miscdia; tuā. Fotā fac mibi viā in qua ambulē. Vt sit lucerna pedib⁹ meis ver bō tuū ad recte ambulādū i via mandator⁹ tuoz. qz ad te. La quo tanq̄ a p̄e luminū de scēdit om̄ne bonū. Tq̄ illumias oēm hoiez re nientē in hūc mundū. ad te inquā et nō otrat tellenauiai aīam meā. Et ideol Eripe me ab inimicis meis dñe ad te. Fugī. Nō a te fugi. Premēdo et postponēdo lucē tuā. Sz ad te cōfugī querēdo et postulādo eā. Jol Eripe me de inimicis meis dñe. Sz a diabolo et mīstr⁹ suis. q̄ temptat me vt ambulē i tenebris. Et vt ab eis eripias mel doce me facere volūta tētuā. Qz si nō dōces me faciā volūtate meā nō tuā. et sic deseris me de² me² dū ego te de sero. ergo doce mel. qz de² me² es tu. Ad ali um currerē si alii creatorē haberē. Sed qz tu sol² es de² me². ido doce me vt mḡr me². qd vtrig facies. qz Spūs tu² bon² deducet me i terrā rectā. Ecce qz sup. i memoria eternoꝝ z in p̄eplatōetua et tuoz opeꝝ dele etat² su. ne magnitudo p̄eplationis extolle ret me. ne supba fieret leertia mea. Let misciū tristia. sed iā post tristiciā uertor ad gaudiū. Jā em̄ plene spero q̄ spūs me² mal² nō pdū cet me in terrā pueram infernaliū penaꝝ. qz Spūs tu² bon² deducet me in terrā rectā. In terrā. s. gaudioꝝ. de qz Portio meā i terra viuētū. Et hoc nō ppter meriti meū sed lpp̄t nomē tuū dñe viuificabis me i eq̄rate tua. Ino in iusticia meā. Ego em̄ me occidi ppter meū. sed tu me viuificabis. ppter no men tuū. qz ē ih̄s. et interptat saluator. Vre nois tui implecas / tu eris mibi iesus. et me viuificādo sanabis. Et sic. Educes d̄ tribulatōe. Ihui² sc̄l. Iam meā et in miscdia tua. Nō in merito meo. Dispdes oēs inimicos meos. Quos etiā ūnicos tuos merito dixeris. qz in me seruo tuo te dñm meū. qz tu in se p̄sequunt et gl̄iam nois tui. cui et non mibi/

psal. pniales Donatus moralizatus C.

salutē meā; attribuo dices. Nō nob̄ dñē nō nobis; s; nomi tuo da glia; Hāc inquā glo-
riā saluti mee aduersādo auferre conāt. Un
quenāter sub diſl. Et pdes om̄es q̄ tribulat
aīaz meā. Iſc; diabolū t oēs obſtaros. et me
rito pdes me tribulātes. qm̄ ego seru⁹ tuus
sū. Eld te i mea tribulatōe recurrēs sicut ser-
uus hūlis t fidelis vasall⁹ recurrit ad dñm.
Ecce ergo hui⁹ psalmi aliorūq; psalmorū
pnialū leta clusio. Ecce spūalis leticie ex-
ultatio. quā salutar⁹ pn̄ie p̄tristatio finaliter
opat. Un q̄ p pniam affligit tādē dicit. pſo-
lationes tue letificauerunt alam meā.

Oratio operis. hū

ins conclusiva.

d A ḡmibi dñe hos quos pniales
psalmos ecclia tua noīat. t a pe-
nitētib; tibi psallēdos eē p̄dicat/
tā digne ac deuore. nō solū ore; s; corde peni-
tēdo psallere. vt p̄tristatōz pn̄ie salutaris/
exultatōz. q̄seq̄ valeā leticie spūalis. vt p̄ sa-
lutarē pniam/tandē p spūalē leticiā exultan-
do dica. Spūis tuus bon⁹ deducet me i ter-
rā rectā. Da mīhi dñe hunc septenariū peni-
tētialū psalmoz esse remadū tra septenari-
um mortaliū p̄tōz. mīhīq; esse auxiliū; ad
septenariū vtrū pncipaliū. ad septenariū
donoz spūaliū. ad septenariū beatitudinū.
ad septenariū deniq; petitionū i orōne dñi/
ca p̄tentaz. Da mīhi dñe i horz psalmoz
meditatōe timorē pene. dolorē culpe. speze
nie. amore cordial mūdicie. desideriū celest⁹
patrie. diffidētiā vtrū p̄prie. exultatōz deni
q; spūalis leticie. De h̄ em septenario menta-
liū affectuū. pncipaliter agit i h̄ septenario
deuotorz psalmoz. His septe affectib; q̄si se
p̄tē scale pn̄ie gradib; ad vitā patrie celestis
ascēdit. q̄ me finaliter deduci t feliciter ascē-
dere. et tecū habitare. p̄hēniterq; regnare tu
miscediter prestare digneris. Qui viuis t re-
gnas in secula seculoz. Amen. In hoc fini
tur doctrinalis expoſitio mgn̄ Johis Her-
son sup sc̄pt̄e psalmos penitētiales t.

Incipit Donatus

moralizatus venerabilis mgn̄ Johānis de

gerson Lācellarii parisiensis.

Artelozonis quoſ sunt. Octo

Quē Cognitio substantie. co-

gnitio qualitatis. cognitio p̄-

cepti dei. cognitio eiusdez. co-

gnitio homis fm deū t fm naturaz. pſidera

tio futuri iudicij. pſideratio leticie electorū.
t pſideratio tristie damnatorū. Homē qd
est. Hō. qr hō vocaris. si cognoscis substanciā
tuā vñ factus es. veraciter scis. est nomē.
Ecce cognitio substanciā q̄ ē p̄ma pſoſois. de
terra es t i terrā reuerteris. Homē q̄t acci-
dunt. Sex. Quē Qualitas. p̄patio. gen⁹.
numeris. figura. casus. Cui⁹ q̄litatis hōz
Appellatine. qr cōe ē oīb; hoīb; d terra fieri
imo de viliori terra in materia. Cōe ē etiā
oīb; hoīb; ē aīal rōnale. Cui⁹ ḡd⁹ p̄patōis.
Nullius. qr hō nō d; augeri p̄ p̄sumptōem.
nec minui p̄ pusillanimitatē. Et ideo est no-
mē substantiū. vt stare habeat extra nimū
timorē t p̄tra nimia p̄sumptuosaz spem. Cui⁹
ius generis. Cōis. Quia tā viro q̄ mulieri
quenāt natura hoīs. Cui⁹ numeri. Singu-
laris. qr quilibet p̄seratiōz reddet aī tribu-
nal r̄pi. Cui⁹ figure. Simplicis. qr nō po-
test dīmī i plures sectas. Opter em si salua-
ri debet. q̄ solū fidē xp̄i p̄fiteat. t ab illa non
dīmīda. Qui em hāc fidez nō h̄nt. nō hoīes
dici debet s; bruta. qm̄ carēt rōne. Cui⁹ ca-
sus. Hoīatiū t vocatiū. qr noīat iā mortal
q̄ immortalis erat creatus. t vocat opariū
q̄ eterne quieti erat depus. Cui⁹ declina-
tiōis. Tercie. qr d̄liarit hūiliari d; tripli-
corā deo. corā p̄timo. corā seip̄o. Un regiſ.
Si bñ regiſ. a deo regiſ. si male/a diabolo.
Discutiamus iā dicta. Ob hō si pſiderare
vis qd̄ ſis q̄ ad materias. ſine dubio inueni-
es te nobilissimū aīalium. anīa tua ad ſilītu-
dīnē dei ē facta. t imagine ei⁹ insignita. bñs
in ſe ſtutē intelligēdi. volēdi t memorandi.
Hec aīa inſula ē a deo in tuuz. vīlissimū cor-
pus. ſeridū t fragile. vt tanq; dña ſapiētissi-
ma. t tanq; hospes lagax domū tuaz regat.
Ipsa ergo q̄tuſ est de ſe. ſemp valer agere q̄
dño ſuo ſunt placita. t ad hoc dirigit ſensus
exteriores ad exteriores officia. nō inducētia
quicq; nociuū ad lectionē ſacrā vel ad crucē
dñi intuendā. v̄l ad alia ſalubria que ſibi v̄tī
lia vident. Idc̄co ſi voluntate carniſ ſeq̄
ris. hospitē opprimis. dominā occidis. ma-
lū ergo t vīle ē hoc hospitiū i quo tā nobilis
hospes p̄cilitat̄. Si ergo vis fm alam vine-
re. nō fm carnē. pſidera q̄ caro tua terra eſt.
terre ergo p̄ditōes ſerua. Terra em bassa t
dura oīa porfā ſtute patiētie. t quāto plus
ab aliquo vētaris. tāto ci plus bñſacias. im-
brē em ſalutaris doctrine t diuine gratie in-
glutire ſtudeas. et ſiccus ſis a flutu vīciorū.
carnis et cupiditas terrene. Habeſ iā qd ſic

DD